

İçindekiler

HİCRETİN TARİFİ VE ÇEŞİTLERİ	2
Lügat Manası-İslami Terminolojideki Manası	2
Umumi -Hususi Manası	2
Kaç Türlü Hicretten Bahsedilebilir	3
HİCRET –NİYET	7
Hicrette niyet niçin önemlidir?	7
Ne Tür Mülahazalarla Hicrete Niyet Edilebilir?	8
İhlaslı Bir Hicret Niyeti İnsana Neler Kazandırır?	8
Baştan Bu Mülahazalarla Hicret Etmeyenler Sonradan Niyet Tashihi Yapabilirler Mi?	10
HİCRETİ ZARURİ KILAN SEBEPLER NELERDİR?	11
Şahsın Yetişmiş Olduğu Muhitte İrşad ve Tebliğ Yapmasının Zorluğu	11
Bulunulan Yerin Davaya Destek Olmaması ve Engellemesi	14
Bulunulan Yerde Yapılanlarla Yapılması Gerekenler Arasında Tenasübün Bulunmaması	14
HİCRETİN EHEMMİYETİ	14
Hicret İlahi Bir Kanundur	14
Genel Manada Hicretin Ehemmiyeti	15
Hicretin Ehemmiyetini Gösteren Deliller?	19
Günümüzde Hicretin Ayrı Bir Ehemmiyet Arzetmesi	22
HİCRETTE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?	23
Hicret Yaparken Meşverete Riayet Edilmesi	23
Her An Hicrete Hazır Olunması	24
İç dizayn ve kontrolün iyi ayarlanması	24
Hiçbir beklentiye girilmemesi	25
Hicret eden kişinin dönmeyi düşünmemesi	25
Asimile olmamak için gidilen yere mefkure rüzgarı arkaya alınarak gidilmesi	27
Hicrete vesile olan mefkurenin hicret mahallinde de korunması	27
Merkezle irtibatın kesilmemesi	27
Hicretin Daimi Olduğu Mülahazasıyla Yeni Yerlere Gitmeye Hazır Olması	28
Hicret Mahallinden Sadece İstişare Kararıyla Ayrılması	28
HİCRET MEVZUUNDA HEYTE DÜŞEN VAZİFELER NELERDİR?	29
İş realize edilirken olurluk içerisinde ele alınmalı	29
HİCRET EKSENİ (ŞİİR)	29
FERİD EL ENSARİ’NİN MEKTUBU	31
HİTAMUHU MİSK	33

HİCRETİN TARİFİ VE ÇEŞİTLERİ

Lügat Manası-İslami Terminolojideki Manası

Prizma-4, s.67 (Tarihten Günümüze Hicret)

Lügat mânâsı itibarıyla **hicret**, değişik vesilerle, insanların yurtlarını terk ederek başka bir yere göç etmelerine denir.

İslâmî terminolojide ise, 622 senesinde Allah Rasulü'nün ashabıyla beraber, İslâm dinini daha rahat bir ortamda yaşamak ve anlatmak maksadıyla Mekke'den Medine'ye gerçekleştirdikleri göçün adıdır.

Vâkıa, bundan önce Habesistan'a iki hicret gerçekleştirilmişti ama, bunları sahabi, peygambersiz gerçekleştirmişti; dolayısıyla da hicretle beraber gelen meyveler tam devşirilememişti.

O açıdan da, **hicret** denince akla ilk gelen, "Mutlak zikir kemâline masruftur." kâidesince, **Medine'ye göçle gerçekleştirilen hicrettir.**

Fasıldan Fasıla-4, s.23 (İdeal Muhacirin Vasıfları)

Kelime mânâsı olarak, **bir yerden bir yere göç etmeye hicret**, bu ameliyeyi pratiğe döken kişiye de **muhacir** denir.

Daha geniş ifadesiyle **hicret**, **içteki duygu ve düşüncenin aksiyona dönüşmesidir**. Bu mânâda hicretin, hemen her yüce davada çok önemli bir yeri vardır.

Umumi -Hususi Manası

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.6 (Mukaddes Göç)

Göç, yaratıldığı günden bu yana hiç durmak bilmeyen *insanoğlu için umumî mânâda*; insanlar arasında seçkinlerden seçkin aydınlık ordusu *Kudsiler* için de **hususî mânâda** ve aynı zamanda medeniyet tarihini de yakından alâkadar eden önemli bir mefhûmdur.

Evet, bir tarafta *anne karnından çocukluğa, çocukluktan delikanlılık ve olgunluğa*, derken *yaşlılık ve ölüme* uğrayarak upuzun bir **sefere** çıkmış gariblerden garip insan fertleri; diğer yanda, elindeki meş'âleyle çağlara ışık sağan, çeşitli devirlere mührünü basan; açtığı nurlu yolda arkasına düşenleri hep medeniyetin şâhikalarında dolaştıran; sinesinde tutuşturduğu kıvılcımlarla kendine gönül verenlerin ruhlarını aydınlatıp onları iman ve ümit kuşağında ölümsüzlüğe hazırlayan; aydınlık düşünceleriyle, karadeliklerin çehrelerinde, cennetlere ait ışık ve renk cümbüşü çıkararak karanlıkların ve karamsarlığın hükmettiği aynı noktalarda, ümit meşcerelikleri meydana getiren yüce rehber ve yüksek kâmetler, hep birer **yolcudurlar** ve bütün bir hayat boyu **göç edip** dururlar.

İnançları, düşünceleri, davaları uğrunda bitip tükenme bilmeyen bir göç...

Buhranlar Anaforunda İnsan, s.83 (Mukaddes Azap)

İnsanoğlu bu dünyada, kendini bulma, özüne erme uğrunda, tehlikeleri çok, geçidi yok önünde sarp dağların, derin derelerin bulunduğu upuzun bir yolda, **seyahate** mecbur edilmiş garip bir **yolcudur**.

O, bilmediği bu uzun yolda, karşısına çıkan güçlüklerle pençeşerek, sıkıntıları göğüsleyerek, derbentleri aşarak, varıp kendisine gösterilen hedefe ulaşmak zorundadır. Zira böyle bir **yolculuk**, herkese ancak bir kere nasip olmakta ve her ferdin ölümsüzlüğe ermesi de bu biricik **seferle** temin edilebilmektedir.

Aslında böyle bir **seyahat**, sadece insanoğluna mahsus da değildir; belki derecesine göre her yaratık, daha ilk varlığa ererken, böyle çok meşakkatli bir **sefer** zarureti de beraber getirir. Sonra da kendine has hüviyete ereceği, özüyle ortaya çıkacağı, hatta bazen ikinci bir varlığa dönüşeceği âna kadar da bir lâhza durup dinlenmeden, *kalıptan kalıba dökülür ve şekil değiştirir* durur.. ızdıraplı, sıkıntılı ve her an birkaç defa ölüp dirilmek suretiyle...

Mesnevi-i Nuriye, s.207

İ'lem Eyyühe'l-Aziz! İnsan bir **yolcudur**. *Sabavetten gençliğe, gençlikten ihtiyarlığa, ihtiyarlıktan kabre, kabirden haşre, haşirden ebede kadar yolculuğu* devam eder.

Lem'alar, s.383

Şu kâinat öyle bir saraydır ki, o sarayda mütemadiyen tahrib ve tamir içinde çalkalanan bir şehir var.. ve o şehirde her vakit harb ve **hicret** içinde kaynayan bir memleket var.. ve o memlekette her zaman mevt ve hayat içinde yuvarlanan bir âlem var.

Yeşeren Düşünceler, s.132 (Hicret)

Hicret engin gâyeli **mukaddes bir göç**.. inanç, duygu ve düşünce zenginliğiyle beslenerek gerçekleştirilen böyle hedefli bir göç, hulûsun derinliği ölçüsünde insanın *semâvi seyahatlerine* denk sayılabilir.

İnsanlığın İftihar Tablosu, bu seyahatin hem **semâvi** olanıyla hem de **arzda cereyan eden** **şereflendirilmiştir**.

Bunlardan birincisi, **has çerçevesiyle O'na mahsus** ve başkasına müyesser değil; ikincisi ise belli şartlar altında, kıyamete kadar **herkese açık** bir şehrahtır.

[BT-1 SEYREDİLECEK](#)

Kaç Türlü Hicretten Bahsedilebilir

Kalbin Zümrüt Tepeleri-3, s.42 (Sefer)

Yolculuk yapma, bir yerden bir yere intikal etme mânâlarına geliyor **sefer**.

Sofiye onu, **kayıtlı yaşamaktan kurtulup kayıtsızlığa erme, bedenî ve cismanî alâkalardan sıyrılarak, kalb ufkunda Allah'a teveccüh etme** şeklinde yorumlar.

Bu tarif çerçevesindeki seferi, seyr-i sülûk-i rûhânîdeki "seyr ilallah", "seyr fillâh", "seyr anillâh" ıstılahları ile kastedilen **rûhânî yolculukla** irtibatlandırmak da mümkündür.

Kalbin Zümrüt Tepeleri-3, s.46 (Sefer)

"Sefer der vatan"; hak yolcusunun *fena huylardan, cismanî ve bedenî arzulardan sıyrılarak, melekî vasıflarla ittisaf etmesi* mânâsına kullanılagelmıştır ki, Hazreti Muhâcir-i Ekber'in (sallâllahu aleyhi ve sellem) **"Gerçek muhâcir, Allah'ın yasak ettiği şeylerden uzaklaşıp hicret edendir."** beyanına mutabık düştüğü söylenebilir.

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.271

Mukaddes göçten kastımız **hicrettir**.

Hicret, altında çok büyük mânâ ve büyük hakikatler yatan oldukça büyük bir meseledir.

Bu kelime, insanın *bir beldeden bir beldeye* **hicret** etmesini ifade ettiği gibi, insanın *bir düşünceden başka bir düşünceye* **hicret** etmesini de ifade eder.

Ve yine **insanın kendi özünden, kendi özüne hicretine** de delâlet eder.

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.8-9 (Mukaddes Göç)

İnsanın *içinde bulunduğu durumdan olması gerekli olan duruma; hareketsizlik ve dağınıklıktan aksiyon ve sisteme; donmuşluk ve bozulmuşluktan kendini yenilemeye; binbir günahın boğucu atmosferinden ruh ve kalbin hayat derecesine yükselmeye* gibi.. hususların hemen hepsinde bir **hicret** mânâsı vardır ve bu mânâlarda o, hep **hicret** edip durmaktadır.

Kanaatimizce, *ikinci hicretin*, fonksiyonunu tam edâ edebilmesi de, *birinci merhâledeki hicretlerin* yapılıp yaşanmasına bağlıdır.

Nefsinden kalbine, cisminden ruhuna, dış şatafatlardan vicdanındaki ihtişâma, özünden özüne **hicrette** başarılı olanlar, **öbür hicret** ve ötesinde de başarılı olurlar.

Bunu tam temsil edemeyenler, çok defa *diğer hicret* ve ona bağlı olanları da kusursuz temsil edemezler.

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.8-9 (Mukaddes Göç)

Hemen her yeni dirilişte şu iki esas ve iki merhâle çok önemlidir. Birinci merhâle, **ferdin şahsiyet kazanması, inançla şahlanıp aşkla gerilmesi, nefis ve benliğini aşarak Hakk'ın âzâd kabul etmez kölesi olma** merhâlesidir.

Bu merhâledeki cihad, bütün buudlarıyla nefsin dümenlerine karşı, benliği yenmeye müteveccih ve insanın kendisini yeniden inşâ etmesiyle alâkalıdır. Bu itibarla da cihadların en büyüğü "Cihad-ı Ekber"dir.

İkinci merhâle ise, her gönülde bir kor, bir alev hâline gelen inancın aydınlık tufanı, artık çevreye çeşitli dalga boylarında şualar neşretmeye başlar. Çok defa bu safhanın tahakkukuyla beraber **hicret** de gelip kapıya dayanır.

...

Bu mânâda hicret, ilk defa, insanlık semâsının ayları, güneşleri sayılan Hz. İbrahim, Hz. Lût, Hz. Musâ, Hz. İsâ gibi yüce kâmetler tarafından başlatıldı; sonra da bu aydınlık yolun eşsiz rehberi, insanlığın iftihar tablosu, zaman ve mekânın Efendisi bu yoldan yürüyüp gitti. Kapıyı da kıyâmete kadar arkadan gelenlere açık bıraktı...

Fasıldan Fasıla-2, s.157-158-159 (Hicretin Günümüze Bakan Yönü)

Asr-ı Saadet'te *iki hicret* bir arada yaşanmıştır. Bana göre bu *iki hicreti* müşterek görmek çok önemlidir. Bu da yine hicret hadisinde anlatıldığı şekliyledir.

Efendimiz (sav): "**Gerçek muhacir, Allah'ın yasaklarından mübah kıldığı şeylere hicret eden insandır**" buyurur.

İlerideki büyük mücadele, büyük tekevvün için de böyle bir hicret zarureti söz konusudur. Hatta denilebilir ki, **maddî hicret**, insan derinliklerindeki bu hicrete dayandığı zaman gerçek değerine ulaşır.

Rûhun hicretinde açıklar ve eksiklikler varsa, o insanın maddî hicreti de bir ölçüde zedelenmiş olur. Nitekim hicret hadîsinde, hicret ancak Allah ve Rasûlü için yapılabildiği denmiştir. Bu da iç sıhhatine, iç derinliğine, insanın kendi içinde kendini keşfetmesine, Allah'la irtibatın çok kuvvetli olmasına bağlıdır.

...

Eğer hicretimizin bizi de hicretle elde edilecek seviyelerin en yükseğine çıkarmasını bekliyorsak, **maddî hicretin** yanında **rûh hicretini** de tamamlamak zorundayız.

Bu da büyük ölçüde Cenab-ı Hakk'la irtibatın kuvvetlendirilmesine bağlıdır. O'ndan ne gelirse gelsin, bütün gelenlere rıza göstermek bu işin en önemli rükünleri arasındadır. Celâlınden gelen cefa, cemalinden gelen vefa, bize hep safâ olmalıdır ki, **her iki hicreti** bir arada ve aynı dengede yapmanın hazzına erelim.

Yani Cenab-ı Hakk'ın celâlınden cefa geldiğinde sabretme ve geleni hoş karşılama, cemalinden de vefa geldiği zaman şımarıklığa düşmeme ve herşeyde O'nun rızasını, O'nun hoşnutluğunu arama.. işte bunu becerebilenler, **her iki hicreti** de yerine getirmeye muvaffak olmuş sayılırlar. Dünküler de bugünküler de...

Sonsuz Nur-1, s.312-313-314 (Bir Demet Hadis Tahlili)

Şu hususu da açmak yararlı olacak; **en büyük muhacir günahlardan uzaklaşan ve Allah sevgisinin dışında kalan bütün sevgileri kalbinden silip atandır.**

...

Günahlardan kaçıp Rabbin kapısını çalma, O'ndan af fermanı gelinceye dek, kapıdan ayrılmama, **bu da bir hicrettir.**

...

Daha önceleri işleyip durduğu günahları terkettikten sonra, bir daha aynı günaha dönmeyi, cehenneme girmekten daha ızdırap verici bulan bir insan, hep **hakiki ma'nâda hicret** yolundadır.

Helâl hudutlarının son sınır taşlarını, mayınlı bir tarla gibi görüp oralara yanaşmayan; eline, ayağına, gözüne, kulağına, ağzına, dudağına dikkat eden bir insan, ömrünün sonuna kadar hep **hicret** ediyor demektir.

Bu insan, ister insanlar arasında bulunsun, isterse bir köşede uzlete çekilsin, **mukaddes göç** gönlünün derinliklerinde onun sadık yoldaşdır.

Fasıldan Fasıla-1, s.234-235 (Yeni Dünya Düzeni)

Şimdi İslâm tarihinde bir hicret hâdisesi yaşanıyor. Büyük bir tekevvünü, var oluşu başlatan hâdiseler... Bir beldeden başka ve daha emin bir beldeye yapılmış bir hicret hâdisesi..

Bu hicretle beraber, iç içe başka hicretler de yaşanmıştır:

Allah'ın mehariminden, yani yasakladığı şeylerden, mübah kıldığı şeylere hicret..

Müslümanlığın tam tekmil yaşanamadığı bir yerden, onun duyula duyula yaşanıldığı bir iklime hicret...

İşte günümüzde de bunun benzeri hâdiseler yaşanmaktadır.. ve bu bir bakıma çok önemlidir. O günün büyük tekevvününü netice veren hicret, bugünün tekevvününü de netice verecektir.

Hatta denebilir ki, o gün olduğu gibi bugün de **dıştaki cihad, içteki cihada** dayandığı zaman değer kazanacaktır. Eğer içteki cihadda bir açık, gedik varsa, maddî hicreti de zedelemiş olacaktır.

Mekke'deki Müslüman, önce **iç dizaynını** yaparak, kendi iç âleminde düzene ve intizama kavuşmuştu. Sonra da **maddî bir hicretle** bu dizaynı ayrı bir buuda taşımıştı.

Tabîî Allah Rasûlü (sav) sahabeyi etrafına toplayıp "Haydi bakalım şimdi bir iç hicret (Allah'ın yasakladığı şeylerden hicret) yaşayın. Sonra da büyük hicret var" şeklinde konuşmamıştı. Mevsimi gelince herşey kendi fitrî seyri içinde vukua gelmişti. Yani bazen **iç**, bazen de **dış hicret** ağırlık kazanmış, ama dengeye mutlaka fevkalâde önem verilmişti.

Amerika'da Bir Ay, s.75-76

Namazda okunan hutbede, hicretle ilgili olarak müşahhasan mücerrede çok güzel bir geçiş vardı: Mebde'den muntehâyâ mesafenin insafsızlığı, yoldaki gulyabaniler... Buradaki mesafe, hicretin başladığı yer ile bittiği yer arasındaki mesafe midir, yoksa hicretten nihaî hedefe uzanan mesafe midir?

Çekilen ızdırap ve sıkıntı, hedefin büyüklüğü ile mebsûten mütenasiptir (doğru orantılı). Meâlîye ulaşmak için, kalbî ve rûhî hayata açılmak gerekir.

Orada ifade edilmesi gereken bir husus daha vardı: Hadis-i şerifte, "Muhacir,

günahlardan hicret edendir” buyrulur. **Nefisten rûha, cismânî hayattan kalb ve rûhun derece-i hayatına hicret.**

Böyle kalbî ve rûhî seyahatle maddî hicret arasında zorluk ve keyfiyet bakımından herhangi bir fark yoktur. Her ikisinde de, mebde’ ile müntehâ arasındaki mesafe çok uzundur; yolculuk da çok zordur ve çok meşakkatlidir.

Ama kalbinde böyle bir yolculuğu duymayan, böyle bir yolculuğa hiç çıkmamış insan, hep düz bir Müslüman olarak kalır ve hadis-i şerifte belirtilen hicretin ne olduğunu asla anlayamaz.

BT-2 SEYREDİLECEK

HİCRET –NİYET

Hicrette niyet niçin önemlidir?

Sonsuz Nur-1, s.314 (Bir Demet Hadis Tahlili)

Amelin amel olması **niyete** bağlıdır; **niyetsiz hicret, turistlik**; cihad, bâğlîlik; hac, aldatan bir seyahat; namaz, kültür fizik; oruç da bir perhizdir. Bu ibadetlerin, insanı cennetlere uçuran birer kanat haline gelmesi ancak **niyet** mülâhazasıyla mümkün olur.

Prizma-4, s.70 (Tarihten Günümüze Hicret)

İşte bu hicret (Mekke’den Medine’ye yapılan hicret), bu yeni İslâmî tekevvünün desteklenmesi adına ayrı bir önem arz ediyordu. Efendimizin “ لا هجرة بعد الفتح ولكن جهاد ونية ” Mekke fethinden sonra hicret yoktur, ancak cihad ve niyet söz konusudur.” beyanları da, bu hicretin hususî olduğunu açıkça ifade ediyordu.

Dolayısıyla **gerçek hicret** belli bir zaman diliminde **Mekke’den Medine’ye yapılan hicrettir**; bundan sonra gerçekleştirilen hicretler ise ancak, **çok sağlam bir niyetle** kıymet ifade edecektir.

İlk hicret için bu ölçüde bir kararlılık şart değildi. Çünkü herkesin din için hicret ettiği belliydi. Fakat daha sonraki hicretler, o ilk hicret gibi belli bir zaman dilimi içinde o ölçüde muazzam bir iş olmadığından, bazı ibadetlerde olduğu gibi onlarda da **niyeti tayin ve tebyin etmek** gerekecekti.

Meselâ Ramazan-ı şerifte hangi oruca niyet edilirse edilsin Ramazan-ı şerife niyet edilmiş olur; Çünkü o bir aylık zaman zarfı, bu işe tayin ve tahsis edilmiştir. Ama senenin herhangi bir gününde oruç tutarken, bu nafile olabileceği gibi kaza veya başka bir oruç da olabilir. Öyleyse onu geceden tayin etmek lazımdır.

Bu itibarla ilk hicret edenler, hicret etmiş olurlar, ama onların içinde sadece niyetini hâlis tutmayanlar -varmıydı bilmem- onun sevabını tam alamamışlardır.

Bundan sonra ise bir ülkeden başka bir ülkeye ister muvakkat, isterse müebbet olsun göç ederken, **niyet** ciddî önem arz etmektedir.

Ne Tür Mülâhazalarla Hicrete Niyet Edilebilir?

Fasıldan Fasıla-2, s.158 (Hicretin Günümüze Bakan Yönü)

Eğer insan, yurdunu, yuvasını, evlad u iyalini, yakın akrabasını terkedecekse, **bence bunu çok pahalıya satmalıdır.** İşte Allah (cc) bize o pahalı hedefleri gösteriyor. Nedir o pahalı hedefler? *Cennettir*, ondan da öte *Cemalullah*'dır.

Evet eğer insan bir şeye talip olacaksa bunlara talip olmalıdır. Öyle ki bu noktada, **gaye-i hayâl hep önde bulunmalıdır.**

Diyelim ki bir insan hicret ediyor; ama ya bir ticaret veya kadın düşüncesi onun gayesini bulandırmıştır. Hiçbir zaman bu insan, sırf Allah ve Resûlü için hicret edenin hicretten elde edeceği uhrevî pâyeleri elde edemez. Ve buna hakkı da yoktur. Zaten hicret hadisinde de bu son noktaya işâret edilir. Ve kimin *niyeti* hicret ederken ne ise, o insan, o şey için hicret etmiş sayılır.

Prizma-4, s.70-71 (Tarihten Günümüze Hicret)

Meselâ Türkiye'den çıkıp değişik memleketlere giden insanlar, *niyetlerini çok geniş dairede* Allah rızası için tutabilirler.

Meselâ onlar, şu mülâhazalar içinde olabilirler: Bizim ülkemiz, fakirler, mağdurlar, mazlumlar ülkesidir ve bizim en büyük kaybımız da, dünyayı iyi anlayamamamızda ve muasırlarımız zenginleşirken bizim fakir kalışımızdadır. Üstad da diyor ki: "Bizim üç düşmanımız var birincisi fakirlik, ikincisi tefrika, üçüncüsü de cehâlet." Ne olursa olsun bu ülke iyi idare edilemediğinden, oldukça fakir kalmıştır. İkincisi de Türkiye cehâlete mahkum edilmiştir.

Öyleyse biz de tıpkı Japonlar gibi dünyanın değişik yerlerine "şedd-i rihâl" ederek o ülkelerde olan ilim ve teknoloji adına ne varsa onu kendi ülkemize taşımalı ve ülkemizi bir an evvel ma'mûr etmeliyiz. Bunu yaparken de sadece Allah'ın rızasını kazanmayı düşünmeliyiz.

Çünkü Allah (celle celâluhu), mü'minlerin, başka milletlerin sultanı altında yaşamalarına râzı değildir. Evet başkalarının hâkimiyetleri altında yaşayanlar, her an Allah'ın gazabına uğrama ihtimalleri söz konusudur.

Böyle olunca, mümin her zaman ciddî bir gayret-i dîniye ile; *işte ben yurdumu, yuvamı anne-babamı terk ediyor ve başka bir ülkeye gidiyorum. Transfer edilecek şeyi transfer edip onu ülkeme getirmeli ve bir an evvel şu mazlumlar, mağdurlar, mağmumlar ülkesini gadirden, kederden, zulümden, ezilmişlikten kurtarmalıyım* - tabî Allah'ın izni, inayeti ile ve O'nun rızası için- düşüncesiyle hareket etmelidir.

İhlâşlı Bir Hicret Niyeti İnsana Neler Kazandırır?

Prizma-4, s.71-72 (Tarihten Günümüze Hicret)

İşte bu mülâhaza ile hareket eden insanlar, daha ilk hareketleri olan pasaport muameleleriyle sevap turnikesine girmiş olurlar. Çünkü böylesine önemli bir

meseleye karar verip; o iş için programlanıp, sonra o işin mukaddimatı diyebileceğimiz pasaport, vize, referans vb. gibi işlemler için bir sürü meşakkati göğüslemek, şüphesiz o şahsa dünya kadar sevap kazandıracaktır.

Bunu nereden çıkarıyoruz? "Sevap yolunda, mutlak sevabı elde etmek için yapılan her şey sevaptır." sözü dini bir prensiptir.

Evet ***hâlis bir niyetle*** insan kendisini bu işe programlar ve nezrederse, başlangıcından sevap yoluna girmiş olur ve *gittiği yerde de bu hâlis niyetini devam ettirirse* -inşâallah- hicret sevabına erer.

Meselâ birisi bir üniversitede endüstri üzerine bir araştırma, biri doktora üstü bir çalışma, öbürü başka bir çalışma için lisan öğrenirler. Onların bütün bu gayretleri, netice itibari ile çok büyük hayırları elde etmeye vesile olacağından dolayı, o vesile oldukları şey ne ise, onun kadar sevap kazanırlar.

Bu zâviyeden İngilizce öğrenme sevap mıdır? dense, cevabım: "Evet, ***niyetin hülusuna*** göre İngilizce öğrenmek de sevaptır.", olacaktır. Eğer İngilizce bizim şu anda diğer batı ülkeleri ile aramızdaki mesafeyi kapamak için bir merdiven ise ve aynı zamanda İslâm'ı tebliğde güçlü devlet olmanın bir avantajı söz konusu ise, lisan öğrenmek de sevaptır.

BT-4 SEYREDİLECEK

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.284-285

Türkiye'nin içinde ve dışında ve âlem-i İslâm'ın sair yerlerinde, Hak davası için hicret eden kimseler, *وَأَمَّا لِكُلِّ أُمَرٍ مَا تَوَى*، *فَهَـوَ* *إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ* fehvasınca niyetlerine göre mükâfat elde edecek ve ilk hicret edenlerin arkasında -inşâallah- yerlerini alacaklardır!

Yani Allah, ***muhaçirleri muhaçirlerle, ensarı da ensarla haşredecektir!*** "Muhacirler toplansın!" dendiğinde bu mukaddes göçün heyecanıyla yollara düşmüş olanlar, muhaçirlerin arkasında yerlerini alacaklardır.

Kim bilir, sizinde, herhangi birinizin önüne Ebû Bekir mi (radiyallâhu anh) rastlayacak, Ömer mi (radiyallâhu anh) rastlayacak, Osman mı (radiyallâhu anh) rastlayacak?!

Bunları, Rabbine hesap verme mevkiini her an idrak, bir ayağının mezarda bulunduğunu his ve idrak eden bir insanın ağzından dinliyor gibi dinleyin; eğer bu mevzuda hilâf-i vâki ve mübalağalı beyanda bulunuyorsam, Allah'a hesap vereceğim demektir...

Uğrunda hicret ettiğimiz yüksek mefkûreyi her zaman tahakkuk ettiremeyebiliriz. Ama hâlis bir niyetle, "Keşke bize de nasip olsa, biz de gitsek, hiç olmazsa gidip birkaç hafta kalabilsek.. kalabilsek de yüksek mefkûremize hizmet edebilsek!" niyetlerini içlerinde yaşıttıkları sürece kazanırlar.

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir beyanı ile izah edeyim, buyuruyorlar ki: "Bir insan yürekten, ihlâsla şehadeti talep ederse, yatağında ölse dahi şehit olur."

Evet ***bir insan, sadece ve sadece Allah davası için, Rabbimiz'in yüce adının en ücra yerlerde dahi şehbal açması için, kafasında hicret kurup duruyorsa***, "Gidelim, görelim, gezelim, anlatalım, İbrahimlerin yolunda, Musaların, Mesihlerin (alâ nebiyyinâ ve aleyhimüssalâtu vesselâm) yolunda ve İnsanlığın İftihar Tablosu'nun yolunda, biz de bu vazifeyi yapalım." düşüncesiyle yatıyor, kalkıyorsa, o kimse memleketinde de kalsa, orada ölse, ümit ediyoruz ki Allah (celle celâluhu) ***bu düşünce sahibini muhacirler defterine kaydeder.***

Baştan Bu Mülâhazalarla Hicret Etmeyenler Sonradan Niyet Tashihi Yapabilirler Mi?

Prizma-4, s.72-73 (Tarihten Günümüze Hicret)

Buraya kadar anlattıklarımız, niyetini baştan hicret mülâhazasıyla yapanları ilgilendiriyordu. Bunun yanında, bazıları da oralara halis bir niyetle gidememiş olabilirler. Giderken, Allah için değil de şöhret, para v.b. elde etme gâyesiyle gidebilirler. Onlar da niyet ettikleri şeyi elde ederler. O'nun için gitmek isteyenler namaza niyet ediyor gibi çok sağlam bir niyet etmelidirler.

Daha önce gidenlere gelince, bu türlü ibadetler de başlangıç itibarıyla niyet şart olmadığından ***tashih-i niyet edip niyetlerini yenileyebilirler.***

Yani, ben buralara başka maslahatlar için gelmişim, hatta burada iyi bir iş bulursam çalışayım diye düşünmüştüm.. buraya gelince gördüm, düşündüm, kendi kendime karar verdim ve dedim ki: Benim altın soyum, başkalarının kapısına ancak ve ancak kendini ifade etmek için gitmişti. Ben de her ne kadar başka niyetlerle gelmiş olsam da, ***tashih-i niyet*** ediyor ve birikimimle ülkeme döneceğim âna kadar burada bulunduğum sürece insanlığa yararlı olmayı düşünüyorum.

İşte bizler de belki, ancak bu mülâhazalarla sahabenin yanında yerimizi alabiliriz.

BT-3 SEYREDİLECEK

Gurbette Fethullah Gülen, Nuriye Akman, s.81-82

Burada bulunuşunuzu hangi kelime daha iyi açıklar? Sürgün mü, hicret mi, kaçış mı?

Hangi niyete bağlanmışsa ona göre hüküm verilir. Ben hastaneye geldim check-up yaptırmak için. Buraya hastalığım biraz geçsin diye geldim. Dolayısıyla kendi düşüncem, kültürüm için onu anlatayım diye hicret ettim diyemem.

Şu anda da onu yapamıyorum zaten. Çevreyle görüşmüyorum. Keşke öyle bir niyetle gelseydim. Bediüzzaman'ın da dediği gibi milletimin 5 bin senelik kültürüne dair bazı şeyleri anlatma imkânım olsaydı. Değişik yerlerde seminerler yapmaya çalışsaydım. Konferanslara iştirak etseydim.

Konferanslara çağırdılar, gidemedim. Bir yere bildiri gönderdim. Şimdi Barcelona'dan istiyorlar. Hatta küçük bir şey hazırlamıştım, sonra geri çektim.

Ben böyle bir insan değilim; ama değişik yerlerden ısrarla dünya barışı, hoşgörü ve diyalog çerçevesi içinde mutlaka katılın diyorlar. Müstenkif davranıyorum hep.

Çünkü Türkiye’de birilerinin başarısını hiçbir zaman ‘Cenab-ı Hak benim gayretime lütfetti’ demedim. Bunu şirk sayıyorum. Her şeyi Allah yapar. Fakat birinin elinden böyle hayırlı iş meydana gelince bunu hazmedemeyen, bütün güzel şeylerin kendilerine gönderilmesini isteyen kimseler var. Bunlar rahatsızlık duyuyorlar. Size birileri barış kahramanı dese zannediyorum kalpten gidecekler.

Bunların hepsini hesap ediyorum. Onun için tam kendime muvazzaf demiyorum. Tedavi için geldim, tedavi için geldikten sonra da biraz daha burada kalmada maslahat görüyorum. Çünkü başkaları gibi dişim yok ısıramıyorum. Pençem yok, pençe atamıyorum. Onlar ısıyor yanlarına kalıyor. Pençeliyorlar, parçalıyor bazı yerler. Onuruma, gururuma dokundurucu şeyler söylüyorlar.

Dinim var, diyanetim var. Kimseye minnetsiz yaşadığım bir hayatım var; ama karşı taraf insanî değerleri hiç bilmiyor. Tecavüz ederken insanî değerlerin üzerinde tepindiğinin hiç farkında değil.

Öyle olunca onlar bilmiyorlar bâri ben kendime üzölmeyeyim, horlatmayayım; üzerimde raksetmelerine izin vermeyeyim mülâhazasıyla daha olumlu bir zaman bekleme düşüncesiyle burada intizardayım. Bunlar da bana “çık git” demezlerse Türkiye’deki havanın biraz daha durulmasını bekleyeceğim.

Ama şimdi diyorum, muhacirliğe çıktım ben, sevap olsun bâri.

HİCRETİ ZARURİ KILAN SEBEPLER NELERDİR?

Şahsın Yetişmiş Olduğı Muhitte İrşad ve Tebliğ Yapmasının Zorluğu

Amerika’da Bir Ay, s.139-140

Hicret’in temel esprisi, temel manâsı, bir misyon sahibinin, doğup büyüdüğü, çocukluğunu geçirip tanındığı yerden, tanınıp bilinmediğı bir başka yere göç etmesi ise, bütün hicretleri bu manâ zaviyesinden ele alabiliriz.

Bir insana, doğup büyüdüğü yerde fazla itibar edilmez. Çocukluğundaki bir kusuru, gençliğindeki bir hatası göze batır; ayrıca, o orada, “bizim falanca”dır. Fakat bir misyon ve o sahada hizmet aşk ve şevkiyle bir başka diyara giden insan, orada yepyeni biri olarak karşılanır.

Hız. İbrahim, (a.s.) doğup büyüdüğü Irak’tan Kenan diyarına gelmiş; Hız. Lût (a.s.), Sodom ve Gomora’ye gitmiş, Efendimiz (s.a.s.) ise, Medine’ye hicret buyurmuşlardır. Hız. Musa ise, kendisine risalet verilmeden önce Medyen’de 10 yıl kadar kalmıştır ki, bu, onun için sanki bir eğitim ve risalete hazırlık dönemi olmuştur.

Asrın Getirdiğı Tereddütler-4, s.280-281-282

Ayrıca hicretin, Kur’ân talebesine kazandırdığı çok şey vardır. Çünkü herkes doğup büyüdüğü yerde, iyi şeylerle beraber bir kısım menfî izler de bırakır.

Evet, her insan doğduğu köyde, şehirde, kasabada, onu tanıyan emsallerinin, yaşlılarının arasında bıraktığı menfî izler vardır. Kavga ettiğı günler, yumruk salladığı zamanlar vardır. Mârifet olsun diye yapıp sergilediğı şarlatanlıklar vardır.

Hâlbuki bütün bunlar, daha sonra Rabbin, ihsan-ı ilâhî olarak onun omzuna yükleyeceği vazifenin tebliğinde, o iş için gerekli olan vakar ve ciddiyet ile telifi kat'iyen imkânsızdır. Çünkü daha sonraki dönemde davası itibarıyla, onun bidayet-i hayatındaki bu çocuksu tavırları, bir kısım kimselerin kafalarını bulandırabilir, vazifesine gölge düşürebilir ve o döneme ait kaçınılması imkânsız bazı tavırlar onların çevrelerinde menfî değerlendirmelere sebep olabilir.

Nitekim Efendimiz'e Mekkeliler, Ebû Talib'in yetimi diyorlardı. Evet, cihanların uğrunda feda olması gerekli o Zât'a (sallallâhu aleyhi ve sellem), o Dürr-i Yektâ'ya (Binler ruhumuz olsa feda olsun!) Ebû Talib'in yetimi diyorlardı.

...

Aslında onların böyle düşünmesi O'nun getirdiği mesaja karşı bir tavrın ifadesiydi; ama onlar, bu yetimliği kullanmak istiyorlardı. Yani, "Yahu dün sokakta bizimle beraber koşuyordu. Şimdi kalkmış semaların üstünde dolaştığını iddia ediyor, bizim aklımızın eremeyeceği şeyler getiriyor!" diyorlardı.

Kaldı ki, o nezih ruh ve o Dâmen-i Muallâ (sallallâhu aleyhi ve sellem), daima Allah tarafından korunmuş ve peygamberliğe hazırlanmıştı. Yani ta ilk günlerinde, bir gaybî inayetle sonraki vazifesine göre hazırlanmıştı.

...

Allah O'nu büyük dava için hazırlıyor ve O'nu gelecekteki vazifesi adına zararlı her şeyden koruyordu. Koruyordu ama Mekkelilere göre yine de O, Ebû Talib'in yetimiydi.

Ve işte Aleyhissalâtü vesselâm'a, Efendiler Efendisi'ne "Ebû Talib'in yetimi" dendiği ve kendisine bu nazarla bakanlardan destek bulamadığı bir dönemde, ensar efendilerimiz O'na sinelerini açtılar.. sineleriyle beraber yurtlarının yuvalarının kapılarını da açtılar.

Yetmiş şu kadar erkek ve birkaç kadın O'na: "Medine'ye gel yâ Resûlallah!" dediler. "Malını malımız, canını canımız gibi bilip koruyacağımıza ve İslâm uğrunda her şeye katlanacağımıza söz veriyoruz." dediler. Ve Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) kendini, böyle kuşluk güneşi hüviyetinde pırıl pırıl tanıyan, tepeden tırnağa hürmet hisleriyle dopdolu bir cemaatin sımsıcak kucağında buluyordu.

Bu cemaat O'nu tanıdığı gün peygamber olarak tanıyor, peygamberliğe has vakar ve ciddiyet içinde görüyor ve çocukluğunu da hiç bilmiyorlardı...

Ashab efendilerimiz (radiyallâhu anhüm) de ilk memleketleri olan Mekke'de hep hor ve hakir görülmüştü. Hz. Bilâl-i Habeşî'yi anlamaları ancak Mekke fethinden sonra müyesser olmuştu. Bilâl-i Habeşî ve onun gibi temiz ruh, sağlam karakter nice kimseler vardı ki, Mekke'deki içtimaî telâkki ve o günkü bakış açısından dolayı hep horlanıp hakir görülmüşlerdi.. ve bunların Medine'de elüstü bir cemaat oldukları ortaya çıkmıştı.

Diğer ashab efendilerimizi de böyle kabul edebiliriz. Mekkelilerin yukarıdan baktıkları kimseler için Medineliler ağlıyor, "Yâ Resûlallah! Malımıza, evimize,

barkımıza ortak olsunlar, şu fedakâr arkadaşlarımız hicret edip geldiler, biz de malımızdan, canımızdan fedakârlıkta bulunmak suretiyle katkıda bulunalım istiyoruz.” diyorlardı. Bu da hicretin bir başka yanı...

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.9-10 (Mukaddes Göç)

(Yüksek bir mefkûre uğrunda göç eden her ferdin) **çocukluk ve gençlik dönemleriyle alâkalı horlayıcı nazarlardan kurtulması, rahat ve endişesiz hareket etmesi** de ancak bu mukaddes göçle tahakkuk edebilecektir.

Zirâ, kim olursa olsun, çocukluk ve gençlik dönemini geçirmiş olduğu çevrede, o devreye has, hasımları tarafından bazı yanlarının tenkit edilmesi ihtimaline karşılık; hicretle gerçekleştirilen yeni muhitte, pırıl pırıl hâli, tertemiz düşünceleri, baş döndürücü fedâkârlıklarıyla devamlı takdir edilen biri olacaktır.

Fasıldan Fasıla-2, s.106-107 (Hicret Ruhu)

Bizler için hizmet adına hicret çok önemlidir. **Evet, her birerlerimiz, mukteza-yı beşeriyet olarak bazı karışık işlere girdiğimizden ve elimizde olmayarak bazılarının hakkımızda bir kısım bulanık şeyler söylediğinden ve söyleyeceğinden, doğup büyüdüğümüz yerden hicret edip ayrılmamız** elzemdir.

Zira niyetler ne kadar halis de olsa, tam bir emniyet ve güven telkin edebilmek için, muhatapların dimağlarında en küçük bir bulantıya meydan vermeyecek şekilde nezih bulunmamız, nezih tanınmamız şarttır.

Bu da ancak, bizim, yanlış ve eksiklerimizi bilmeyenlerin yanında mümkün olur ki, dilimizde bunu “gökten inmiş gibi” sözcüğüyle ifade ederiz.. ve böyle olmamız, böyle görünmemiz hizmetin te’siri açısından çok önemlidir.

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.7-8 (Mukaddes Göç)

Dava ne kadar yüksek, düşünce ne kadar yararlı ve orijinal, mesajlar ne kadar parlak da olsa, onu ilk defa duyan ruhların irdemesi, mukâbeledede bulunup zorluklar çıkarması kaçınılmaz ve bir ölçüde de tabiidir.

Buna göre, kendi toplumunda yeni bir îman, yeni bir aşk ve heyecan uyarmak isteyen herkes, ya mücâdelesini orada açık-kapalı devam ettirecek veya hicret edip gönlünün ilhamlarına, takdimiyle vazifeli olduğu mesajlarına başka talip ve başka meşcerelikler araştıracaktır.

Birinci şıkta (bulunduğu yerde kaldığında), o inanç ve düşünceye gönül veren her ferdin, fevkalâde dikkatli, tedbirli ve yenilmişlik adına ne varsa hepsini daha baştan aşması şarttır. Yoksa, ümid edildiği mânâda aydınlatma olamayacağı bir yana, çok defa küçük bir dikkatsizlik, az bir yanlışlık, şartların ağırlaştırılmasına, atmosferin de bütün bütün yaşanmaz hâle gelmesine sebebiyet verebilir.

Bir heyetin bütün fertlerinin her zaman bu denli dikkat ve teyakkuz içinde bulunmaları çok zor, hatta imkânsız olduğundan, **bu türlü durumlarda aydınlatma ve irşâdın ayrı bir iklimde devam ettirilmesi bir bakıma zarûridir**; başka şekilde hareket ve direnmelerin de hiçbir faydası yoktur.

Öteden beri her yeni düşünce, doğduğu muhitte hor karşılanıp, aleyhinde kampanyalar oluşturulmasına karşılık; o düşünce ve **onu temsil eden şahısları çocukluk ve gençlikleriyle bilmeyen bir başka muhit**, çok defa onlara kucak açmış ve destek olmuştur.

Bulunulan Yerin Davaya Destek Olmaması ve Engellemesi

Yeşeren Düşünceler, s.132 (Hicret)

O (s.a.s), **ayağını sağlam basabilecek emin bir mekâna yerleşmek**, vefalı dostlarına pürvefa yardımcıları bulmak, arzın göbeğinden göğsüne sıçrayarak orada sitesini kurmak ve yepyeni bir tarih ve medeniyet projesiyle iç içe derinlikleri olan evrensel bir dine insanları ulaştıracak köprüler kurmak için, emri öteden, böyle bir göçe katlanmıştı.

Gurbet Ufukları, s.80 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Sahabe-i kiram, her şeyden önce **Mekke’de dinî hayatlarını yaşama imkânı ve ölümüne deyip girdikleri o kudsi hakikatleri muhtaç gönüllere duyurma zemini bulamadıkları için** hicret ettiler.

Prizma-4, s.69 (Tarihten Günümüze Hicret)

Evet, **Mekke’de davetin artık yapılamaz hale gelmesi**, dışa açılmayı ve müslümanların kendi ayakları üzerinde durabileceği bir yere gitmelerini de zaruri kılıyordu.

Aynı zamanda bu hicret sayesinde Medine’de kurulacak site devletiyle İslâm, kâmil mânâda ve kendi orijini ile temsile kavuşacaktı.

Bulunulan Yerde Yapılanlarla Yapılması Gerekenler Arasında Tenasübün Bulunmaması

Yeşeren Düşünceler, s.133 (Hicret)

O gün, Mekke’nin inkârcı ve dayatmacı zorbaları karşısında her yol deneniyor, her çareye başvuruluyordu ama, bu gâye ve vazife insanına göre, **yapılanlarla olanlar arasında tenasübün bulunmadığı da bir gerçektir.**

İşte bu tenasübsüzlük, zaten, vazife şuuru ve hizmet aşkına kilitli Hazreti Sahib-i Risaleti, Mekke’nin dışında yeni muhataplar aramaya sevk ediyordu.

HİCRETİN EHEMMİYETİ

Hicret İlahi Bir Kanundur

Buharî, Bed’ü'l-Vahy 1; Müslim, İman 252; Tirmizi, Menakıb 13

İlk vahyin gelmesi hadisesi gerçekleşince Hz. Hatice (radiyallahü anha) Efendimiz’i amcasının oğlu Varaka b. Nevfel’e götürdü. Peygamberimiz gördüklerini anlatınca Varaka durumu şöyle yorumlamıştı: 'Gördüğün, daha önce Hz. Musa’ya vahiy getiren Nâmus, yani Cebrâil’dir. Keşke ben, Senin dine davet

edeceğin o günleri görebilsem de, **kavminin Seni yurdundan çıkaracakları, hicret etmek zorunda kalacağın güne** yetişip, o gün Sana destek verebilsem!"

Bunun üzerine Peygamberimiz, 'Beni, yurdum Mekke'den çıkaracaklar mı?' diye sormuş, 'Evet, **Senin tebliğ ettiğin hakikatleri insanlara anlatan herkes mutlaka düşmanlıklara maruz kalmıştır**. Şayet o gün geldiğinde hayatta olursam, Sana gücümün yettiğince yardımcı olurum.' cevabını almıştı."

Fasıldan Fasıla-2, s.107 (Hicret Ruhı)

Allahu Teâlâ gönderdiği **bütün peygamberleri ve onların arkalarındaki müceddidleri, mürşidleri hicret ettirmesi** de **bunun âdetâ ilâhî bir kanun olduğunu** gösteriyor. Allah bu kanunla bütün mürşidleri, mübelliğleri âdetâ hicret yolundan geçmeye zorluyor gibidir.

Çağımızda biri, şarkın yalçın kayaları arasında zuhûr ediyor, sesi orada değil de daha ziyade Batı Anadolu'da ve İstanbul âfâkında yankılanıyor. İmam Gazalî'nin gezmediği yer kalmıyor. İmam-ı Rabbanî Hazretleri bir baştan bir başa Hindistan'da seyahat ediyor. Bu müstesna büyüklerden hangisinin mücadelesi tetkik edilse, **hayatlarında hicretin ağırlık ifade ettiği** görülür.

Genel Manada Hicretin Ehemmiyeti

Fasıldan Fasıla-2, s.157 (Hicretin Günümüze Bakan Yönü)

Hicret, Asr-ı Saadet'te **önemli** bir hâdisedir. Son kerpiç, son taş gediğine ancak hicretle konulmuştur. *Çok rahatlıkla diyebiliriz ki, hicret olmasaydı, Asr-ı Saadet'in bir yanı eksik kalırdı*. Elbette öyle olmadığına göre böyle bir eksiklik de mevzuubahis değildir.

Amerika'da Bir Ay, s.76

Hicret, insanlık tarihinin **en önemli** realitelerinden biridir. O, Sahâbe-i Kirâm ve Havârî efendilerimizde en üst seviyede temsil edilmiştir. Bugün de onlara yakın seviyede bir hicretin yaşandığı söylenebilir.

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.271-272-274-275

Hicret, her yüce davada **çok önemli** bir esastır. Evvelâ şu kazıyye ile başlayalım: *Hicret etmedik büyük bir dava adamı, büyük bir mefkûre adamı, büyük bir vazifeli ve ideal adamı yok gibidir (dikkatli konuşuyorum)*. Bugüne kadar hemen herkes, doğduğu yeri, o yüce davası uğruna terk etmiş ve başka bir yere gitmiştir.

Hicretin, Allah emri olarak yapılmış olması, onun en bereketli, en ağırlıklı tarafıdır. **Çünkü, hicret eden şahsın, ileride vereceği hizmet adına bu göçle gelen bir kısım mânâlar var ki, o yönüyle de çok ehemmiyetlidir.**

Hiz. İbrahim'e (aleyhisselâm), -şimdiye kadar ona bu ismi hiç kimse takmamıştır ama ona- "Seyyah Nebi" dense sezâdır. Nakil imkânlarının çok dar olduğu bir dönemde Babil'de sesini duyuyoruz. Bakıyoruz ki, Hiz. İbrahim (aleyhisselâm) Babil'i velveleye vermiş. Sonra Kenan ilinde kendisini görüyoruz. Sonra bakıyoruz ki Suriye'de... Hiz. İbrahim Aleyhisselâm Suriye'de bulunan Firavun'un -bir kısım

tarihçilerin kaydettiklerine göre Saduk denen zalim hükümdar- karşısında ve yanında da pâkize eşi Sârâ orada şöyle niyaz ediyor: "Allahım, bu mücadelede, bu yaka-paça olmada, eğer bizi mağlub edersen, yeryüzünde Senin adını anacak kimse kalmayacak."

Demek, yanında mübarek zevcesi, belde belde, diyar diyar dolaşıyor ve herkese bir şeyler fısıldamaya çalışıyor. Sonra onu, yerle bir olmuş Harem-i Şerif'in başında görüyoruz... Evet, Hz. İbrahim (aleyhisselâm), yeryüzünde bütün canlıların, ezelden ebede kadar hem mihrabı hem de göbeği sayılan ve bağrında Hz. Muhammed'i (aleyhissalâtü vesselâm) geliştiren, kıyamete kadar da saygıyla anılacak olan, hatta yıkılışı da kıyametin en büyük alâmeti sayılan Mekke-i Mükerreme'ye de uğradı...

...

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), böyle mukaddes bir yerde dünyaya teşrif buyuruyor.. ve bu yer Hz. İbrahim hicretinde önemli bir konaktır. Evet, Hz. İbrahim (aleyhisselâm) uzun seyahati neticesinde oraya gelmiş, orada karar kılmış, orada oturmuş ve sanki bu mukaddes göçü de orada bitirmiş.. ve derken göç orada göçe gaye tohumla buluşmuş, tohum ulu bir çınara dönüşmüş ve çınar iki önemli dalıyla ebediyete yönelmiş. O iki daldan biri birkaç fasıl meyve vermiş ve kökle bütünleşmiş; diğeri ise "Ezeliyetin hakkıdır." deyip ebediyete uzanmıştır.

Evet, İsmail dalı da öyle bir meyve vermiştir ki o meyve terazinin bir kefesine konduğu zaman, bütün enbiyâ-i izâmdan daha ağır gelecek ve arkasından gelenler için vesile-i iftihar olacaktır.

*Bu muhteşem meyve insanlığın Emîn'i, büyük Fetanet, büyük Sıdk sahibi Hz. Muhammed'dir (aleyhissalâtü vesselâm) ve Hz. İbrahim'in (aleyhisselâm) seyahati olan **mukaddes göçün de neticesidir.***

Hz. İsa'ya (aleyhisselâm) niye Mesih dediler? "Mesih"ın mânâlarından biri de "seyahat eden" demektir. Evet, Mesih, fail sığıası olarak çok mesheden, yani çok gezen, çok seyahat eden insan demektir. Hz. İsa (aleyhisselâm) da hep hakikate âşına, hakikate dilbeste gönül ve çehre aramış, sağda solda dolaşmış durmuştur. Bu uzun seyahatleri neticesinde, 12 havari elde etmiş, rahle-i tedrisine aldığı bu insanlarla cihanın fethine koyulmuş ve Allah'ın kendine tevdi ettiği mukaddes emanet ve büyük davayı onlarla tahakkuk ettirmeye çalışmıştır.

Bir de bunlardan bir tanesinin ihanetini düşünecek olursak, sadece 11 insanla cihanın fethine çıkmış olduğunu anlarız. *Seyyidina Hz. Mesih'in (aleyhisselâm) nerede doğduğu bilinmiyor ama **mukaddes göçü, hicreti** biliniyor.* Hatta ta Anadolu içlerine kadar geldiğini bazı tarih kitapları haber veriyor.

O, Filistin çevresinde dolaşmış, Arap Yarımadası'nı gezmiş ve 33 yaşında, bizim buudlarımız, bizim ölçülerimiz içinde, bu fâni âlemden ayrılıp, kendine has bir âleme yükselirken, dünyanın büyük bir kısmını, en büyük seyyahlardan daha çok gezmiş ve âşına gönül, temiz sima aramış durmuştu...

Hz. Musa (aleyhisselâm), Firavun'un sarayında büyümüş ve belli ölçüde sarayın sınırsız ve yumuşak hayatına alışmış olmasına rağmen, o da **hicret** etmiştir.

Evet, eğer araştırabilirsek, **bütün enbiyâ-i izâmın hayatında, hicreti bir esas olarak görürüz.**

Hiç şüphe yok ki bu kudsî muhacirler arasında en büyük muhacir, Efendimiz'dir (sallallâhu aleyhi ve sellem). Çünkü hicret, her şey gibi O'nunla (sallallâhu aleyhi ve sellem) tam doruğa ulaşmıştı.

Yeşeren Düşünceler, s.135 (Hicret)

Hazreti Adem, **hicret mânâ ve ruhunun vaadettiği uhrevi enginliğe ulaşmak için**, cennetten dünyaya uzanan bir uzun sefere çıkmış.. Hazreti Nuh, karalardan sonra denizlerde de ürperten bir seyahate katlanmış.. Hazreti İbrahim, Babil, Hicaz, Kenan ili deyip durmadan dolaşmış.. Hazreti Musa, anne evinden Firavun sarayına, oradan da Mısır ve Eyke arasında hep mekik dokumuş durmuş.. Hazreti Mesih eski peygamberlerin geçtiği bütün köprülerden geçmiş.. ve bu dönemin ilk kudsileri de eski dünyanın hemen dört bir yanına irşad ekipleri tertip etmişlerdi.

{وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أَخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَنْبِيْهُنَّ} [سُورَةُ النَّاسِ : 66/4]

{وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ} [سُورَةُ الْأَنْفَالِ : 30/8]

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.277-278-279

Hicret, gerçekten Allah'ın hoşuna giden **makbul bir ameldir**. Çünkü hicret eden kimse Allah için çok büyük bir fedakârlığa katlanmaktadır.

Evet, dünyada bir insan, ailesini, evlâd ü iyâlini, doğduğu yeri çok sever. Dâüssıla (sıla hasreti) dediğimiz şey, şairlerin şiirlerine kadar girmiştir. Pek çok insan bu hasreti terennüm etmiş, pek çok kimse bunu şiirleştirmiştir. Bu his hemen herkeste vardır. Tabîî ve fitrî olduğu için de insanın bunu içinden söküp atması mümkün değildir.

Nitekim Seyyidina Hz. Bilâl, Medine-i Münevvere o kadar güzel olmasına rağmen, kalkmış Peygamber köyünde hıçkıra hıçkıra ağlamış ve Mekke için destanlar koşmuştur.

Hiz. Ebû Bekir dahil başkalarının hasreti de bundan geri değildi. Bunlar bir dava uğruna Medine'ye gelmişlerdi ama dâüssıla içlerini yakıyordu. Meselâ, Hiz. Ebû Bekir Efendimiz (radiyallâhu anh) gibi, bir lahza Efendimiz'den (sallallâhu aleyhi ve sellem) ayrılmayı düşünmeyen bir insan bile, Mekke'yi özlüyor ve müşrikler hakkında için için intizarda bulunuyor, **"Bizi yurtlarımızdan, yuvalarımızdan ettiniz!"** diyor ve inliyordu. En mevsûk hadislerde Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bile şöyle diyordu: **"Mekke! Seni o kadar çok seviyorum ki, eğer beni çıkarmasalar -vallahî- ben senden çıkmazdım."**

İşte bu duygu, bir dâüssıla duygusudur. **Evet, hicreti ele alırken, meseleye bir de bu zâviyeden bakmak lâzımdır.**

Şimdi bir düşünün, sahabe Mekke'de doğmuş, orada büyümüş ve oraya alışmışlardı. Hele orada ataları Hiz. İbrahim'in (aleyhisselâm) bir evi vardı ki, her sene binlerce ve binlerce insan, dünyanın dört yanından kopar gelir ve orayı

ziyaret ederlerdi. Onlar da bu Kâbe'nin efendileriydi. Çünkü kimisi orada yeme içme işini üzerine almış, kimisi zemzem suyu işini idare ediyor, kimisi de hacıların kurban kesme işiyle meşguldü.. işte hemen hepsinin böyle alışageldikleri güzel şeyler vardı.

Aslında hepimize, alışageldiğimiz şeylerden ayrılmak zor gelir: Meselâ Ramazan'da alıştığımız iftarları, imsakları, teravihleri ve oruçları içimizde derin derin hissederiz.. ve yine Kâbe'ye giderken, Kâbe'den de buraya dönerken, şu muvakkat ayrılışlarda ve firaklarda, içimizde ne türlü hicran esintilerinin bulunduğunu, çoğumuz kim bilir kaç defa yaşamışızdır.

Hâlbuki hicrette ashab efendilerimiz, yurtlarını, yuvalarını, evlâd ü ıyâllerini de terk ediyorlardı. Meselâ, Hz. Ömer (radiyallâhu anh) giderken zevcelerini götürmüyor. Hz. Ebû Bekir (radiyallâhu anh) giderken, onun yanında da, Hz. Âişe (radiyallâhu anhâ) yoktur. Efendimiz'le (sallallâhu aleyhi ve sellem) arasında küçük bir bağın teessüs etmeye başladığı o dönemde, evet o azîzelerden azîze olan kadının ayrı bir izzet kazandığı o dönemde nerededir acaba Hz. Âişe Validemiz (radiyallâhu anhâ)? Nerede isimlerini bile bilmediğimiz Hz. Ebû Bekir'in zevceleri, nerede o çok yaşlı ve gözleri görmeyen babası Ebû Kuhafe..? Nasıl bunları bırakıp gitmişti?

Bu şefkat kahramanlarının şefkatsiz olduklarını söyleyebilir miyiz? Hayır, onların hepsi de birer merhamet âbidesiydi ve her türlü takdirin üstünde kuvvetli aile bağlarına sahip idiler.. **ama Hak mülâhazası ve Hak yolunda hicret her şeyin önüne geçiyordu..** geçiyordu da, kimileri böyle bütün varlıklarını Mekke'de bırakıp ayrılıyor.. kimileri güpegündüz ve herkese meydan okuya okuya Medine yollarına dökülüyor.. kimileri de Allah yolunda hicretin dışında hiçbir şey bilmeden bir meçhule doğru "şedd-i rihal" ediyordu.

Ayrıldıkları yerde yurt yuva, evlâd ü ıyâl, mal menal her şeye sahip idiler; gidecekleri yerde ise onları, yalnızlık, gurbet, fakr u zaruret bekliyordu. Medine'deki babayiğitlerin, evlerini onlara tahsis edip, onları bağrılarına basacakları henüz belli değildi. Bu itibarla onlar bir insanlık kıvamını temsil ettikleri gibi, aynı zamanda müstesna bir topluluk olan ensar cemaatinin ortaya çıkmasına da yardımcı oluyorlardı.. ve böylece ensar, kudsîler ölçüsünde havarileşiyor, muhacirler de ensar oluyordu.

Sohbet-i Canan, s.87 (Melekler Tesbihle Yaşar Peygamber Efendilerimiz de Tebliğle)

(Efendimizin) hicret ederken kızları vardır: Zeynep, Ümmü Gülsüm, Fâtıma... Hicreti tek başına gerçekleştirmiştir ve kerîmelerini arkada bırakıyor olması vazifesine engel teşkil etmemiştir.

Çocuklarını müşriklerin bulunduğu yerde; kendisine kılıçlarını, bıçaklarını gayzla bileyenlerin içinde bırakmıştır. Yolda onlardan bir tanesi (Hz. Zeynep) taarruza maruz kalmış, erken doğum yapmış ve o sebepten ölmüştür.

Gurbet Ufukları, s.83 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Keşke ben de defalarca iç geçirdiğim, sürekli hayalini kurduğum, zaman zaman

sözünü ettiğim, hatta söz verdiğim **hicreti** yapabilseydim!

Mesela çok çetin bir yer olan Pekin'e gitseydim; gitseydim de ötelere ötesinde, muhtemel "Sen bu muhacirlerle beraber olamazsın. Çünkü sen hicret etmedin!" cümlesine muhatap olma endişesinden kurtulabilseydim. Keşke!

...

Her neyse, biz hicret edemedik; ama hicret edenlerin duygu, düşünce, hissiyatlarını paylaşıyor, onlarla beraber oturup kalkıyoruz. Hadiste ifade buyurulduğu gibi "Lâ yeşkâ bihim celisühüm. (Onlarla beraber olan şaki olmaz.)" İnancım o ki bahsi geçen hicret ufkunu yakalamış, onu hayata geçirmiş kişilerle bu dünyada beraber olan bir insan, öbür tarafta bahtsız olmaz. "Haydi, sen de geç!" derler ona da.

Evet, **keşke dünyanın dört bir yanında idbarımızın ikbale dönmesi için hicret edilse!** Keşke bu uğurda anne ve babalar ikna edilebilse! **Keşke hicret edilen yerlerde kültürümüze, milletimize, ülkemize hizmet edilebilse!** Keşke bin bir gadre uğramış o güzelim dilimiz dünya dili haline getirilebilse!

[BT-15 SEYREDİLECEK](#)

Hicretin Ehemmiyetini Gösteren Deliller?

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.275-276-277

Evet, Mekkeli Medine Efendisi'nin göçü çok meşakkatli ve o kadar da derin, çok muhataralı ve o kadar da muhtevalı gerçekleşmişti.

Başka peygamberlerde hicretin ne seviyede ele alındığını bilemiyoruz; ama O, **"Hicret etmen şartıyla..."** deyip herkesin elini sıkıyordu. **Hatta hicret etmeyene o gün, münafık nazarıyla bakılıyordu.**

Ancak, Velid İbn Velid, Ayyaş İbn Rebia, Seleme İbn Hişam gibilere hicret etme fırsatı verilmemişti ve bunlar mâzur görülmüşlerdi. Evet, sadece bu üçü hicret edemeyen tali'lilerdendi.

Onların hayatlarında meydana gelen bu gayri iradî boşluğu da Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) dualarıyla doldurmaya çalışıyordu. Ve bu hâl "O mevzu seni çok alâkadar etmez." buyrulacağı âna kadar da devam etti.. evet, Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) hiç durmadan ellerini kaldırıyor: "Allahım, Velid İbn Velid'e; Allahım, Seleme İbn Hişam'a; Allahım, Ayyaş İbn Rebia'ya necat ver!" diye yalvarıyor ve inliyordu. Zira bunlar ilk Müslüman olanlardandı.

(Bu hadiseyle ilgili bilgi buraya konacak)

...

Bütün güç ve kuvvetlerini sarf etmiş, Aleyhissalâtü vesselâm'a ulaşmaya çalışmış, hicret etmek için uğraşmış, fakat bir türlü engelleri aşamamışlardı. Onun için de Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) sabah namazında rükûdan kalktıktan sonra, ellerini kaldırıyor, bunlara dua ediyor ve "Necat ver!" deyip inliyordu.

Hatta; öğlen, akşam ve yatsıda da dua ettiği oluyordu.

Hicret o kadar önemlidir ki, bir taraftan Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), elini sıktağı herkese "Göç edeceksin." buyurur, diğer taraftan da bu göçü, iradesiyle yapamayan kimselere göç edebilmeleri için de dua ediyordu.

Sa'd İbn Ebî Vakkas fetihten sonra Mekke'de hastalanınca, çok ürperdi ve fevkalâde rahatsız oldu. Öyle ki Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) kendilerini ziyaret ederken; mealen: "Yâ Resûlallah! Arkadaşlarım hicret etti ve Medine'ye gittiler, ben ise ölüp burada kalacağım. Hâlbuki bizim için hicret yeri çok önemliydi. Biz oraya Allah için gitmiştik. Şimdi Mekke'de vefat edip kalacağımı düşündükçe çok üzülüyorum." diyordu.

Mekke o kadar mukaddes, o kadar mübarek olmasına rağmen hicret ettikleri yurdu terk etme endişesi her an onlar için en büyük endişe kaynağı olmuştur.

BT-12 SEYREDİLECEK

Prizma-4, s.69 (Tarihten Günümüze Hicret)

Efendimiz döneminde gerçekleştirilen bu hicrete verilen önem, daha sonraki dönemlerde o ölçüde olmamıştır. Allah Rasulü, Mekke'de iman eden herkese, **"Hicret etmeye de biat edeceksin."** diyor ve el sıkarken adetâ **terazinin bir kefesine imanı, bir kefesine de hicreti** koyuyordu.

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.6-7-8 (Mukaddes Göç)

Bir hakikatın değişik rükûn ve yönlerinden ibâret olan; **îman, göç** ve **cihad** üçlüsünün, Kutlu Beyan'da ekseriya peşipeşine zikredilmesi, **bu meselenin ne denli ehemmiyet arzettiğinin** en parlak delilidir.¹

İnanma, hicret etme ve inancı uğrunda vereceği **mücâdeleyi**, bu yeni iklimde, yeni muhatap ve yeni şartlara göre durup dinlenmeden devam ettirme.. işte Kudsilerin sabah-akşam başvura geldikleri üç musluklu hızır çeşmesi! Bu çeşmeden kana kana içenler, inançla gerilecek ve karanlık bucaklara durmadan kıvılcımlar salacaklardır; **yollar sarpa sarıp çevreyi terslikler, yanlışlıklar, cahiliye duygu ve tutkuları alınca da mal-menâl, yurt-yuva, evlâd ü iyâle**

¹{إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ} [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 218/2]

{إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَإِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ} [سُورَةُ الْأَنْفَالِ : 72/8]

{وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ} [سُورَةُ الْأَنْفَالِ : 74/8]

{الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمَ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ} [سُورَةُ التَّوْبَةِ : 20/9]
{يُنَبِّئُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتِ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ} [سُورَةُ التَّوْبَةِ : 21/9] {خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ} [سُورَةُ التَّوْبَةِ : 22/9]

{وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ} [سُورَةُ الْأَنْفَالِ : 75/8]

bakmadan "bir başka diyâr!" deyip yeniden yolculuğa çıkacaklardır.

...

Bu itibarla, her Kudsinin kaderinde değişmez şu çizgiler, âdeta bir fasl-ı müsterektir: Önce **îman** ve aşk, sonra yığınları saran yanlışlık ve inhıraflara karşı **mücâdele**, sonra da gerekirse insanlığın mutluluk ve saadeti uğrunda, yurt-yuva herşeyi fedâ ederek, **başka âşinâ gönüller aramak üzere** yeniden **yollara dökülmek...**

BT-5 SEYREDİLECEK

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.9 (Mukaddes Göç)

Hakk yolunda ve Hakk'ın hatırı için yapılan hicret o kadar Kudsidir ki, mal ve canlarını inandıkları dava ve o davanın eşsiz temsilcisi uğrunda fedâ eden kutlulardan kutlu bir cemaatin, **en çok sevilip takdir edildiği noktada, daha değişik sıfat ve ünvanlarla değil de "muhacir" ünvanıyla yâd edilmesi** ne kadar mânidârdır!²

Hatta bu Kudsiler dönemine *bir tarih başlangıcı aranırken*; Nebî'nin doğumu, peygamberlikle şereflendirilmesi, Medine halkının bu yüce davaya omuz vermesi, Bedir harbi, Mekke fethi gibi.. herbiri ayrı bir pırlanta olan bunca hadise içinde, **tarih başlangıcı olarak hicretin seçilmesi**, üzerinde hassasiyetle durulmaya değer önemli bir mevzuudur.

BT-6 SEYREDİLECEK

Gurbet Ufukları, s.81 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Tabakat kitapları -ihtilaflı da olsa- Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) vefat ettiğinde yüz bin sahabe olduğunu kaydediyorlar. İbn-i Hacer El-İsabe isimli eserinde on bin insandan bahsediyor; ama o günkü toplum telakkileri açısından kadın ve çocukların pek çoğunun bu rakama dahil edilmemiş olacağını hesaba katmak lâzım. Kaldı ki o günkü toplumda kadınların sayısı erkeklerden az değildi, belki daha da çoktu. Çünkü savaşlarda büyük ölçüde ölenler erkeklerdi.

Bugün yine tarihçilerin tesbitlerine göre Medine mezarlarında on bin insan bulunuyor. **Bu demektir ki yaklaşık doksan bin insan dünyanın değişik yerlerine Din-i mübin-i İslâm'ı anlatmak üzere çıkmış ve bir daha geri dönmemiş.**

BT-7 SEYREDİLECEK

Geride kalanların müstazafinden sayılması

BT-8 SEYREDİLECEK

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.10 (Mukaddes Göç)

(وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ² وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ) [سُورَةُ التَّوْبَةِ : 100/9]

... öteden beri **tarihte devir açıp-devir kapayanlar** ve büyük bir ölçüde tarihin akışını değiştirenler hep **muhacir kavimler** olmuştur.

Sosyologların tesbitine göre, **yeryüzündeki medeniyetlerin hemen hepsi göç eden fert ve cemaatler tarafından kurulmuştur.**

Toynbee, **göçebelerin kurduğu 27 medeniyetden bahseder** ki; bu da hemen hemen çağlar boyu yeryüzünde, göçebe hakimiyeti demektir.

Kendini rahata, rehâvete kaptırmamış, her an herşeyden ayrılmaya hazır, vereceği mücadelenin doğuracağı sıkıntıları, önceden yaşamaya alışmış ve bir asker gibi her an sefer emrini bekleyen bu dinamik ruhlarla mücadele etmeye ve onları silip geçmeye kimsenin gücü yetmeyecektir.

İşte ilk Kudsiler ve ilk medeniyet muallimleri! Ve işte birkaç aşîretten cihan imparatorlukları kuranlar! Yıldırımlar gibi karanlık çağların bağrına inen bu insanlar, rahatı zahmetde, diri kalmayı, ölüm ve ötesindeki herşeyi hakîr görmede, ebed-müddet varolmayı şartlara göre kendilerini yenilemede gördü ve ters-yüz edilmez birer güç haline geldiler.

Amerika'da Bir Ay, s.76

Kaldı ki, **hemen her yeni medeniyet bir hicret neticesinde kurulmuştur.** Bu bakımdan, hicretin ehemmiyeti çok iyi kavranmalı ve onu da böyle **yeni bir medeniyet** adına ciddî bir cehd ve gayret takip etmelidir.

Günümüzde Hicretin Ayrı Bir Ehemmiyet Arzetmesi

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.279-283-285

Ashab-ı kiramın Müslümanlığını derinleştiren ve Müslümanlığı bir başka türlü renklendiren hicret, **günümüzde de aynıyla bahis mevzuudur.**

...

Mukaddes göç, dine hizmet açısından eski devirlere nisbeten daha da önemlidir. Evet, bir mü'min kardeşimiz, buradan kalkıp başka bir beldeye hicret ediyorsa, biz buna küçük nazarıyla bakamayız.

Bugün bir Medine yoktur ama, her yere Medine'nin boyasını çalmak, Medine-misal şehirler kurmak vardır.. bir diğer tabirle, Medine sahibinin huzuruna çıkabilmek için, pek çok Medine meydana getirmek vardır. "Medineleri arkamıza bırakıp, senin Medine'ne koştuk yâ Resûlallah!" diyebilmek için, bugün hicrete, hicret beldelerine ihtiyaç vardır.

Sırf Allah rızası için ve İslâm'ı neşretmek için dünyanın dört bir yanına göç edenlerin durumunu hafife alamaz ve basite ircâ edemeyiz. Çünkü bu muhacirlerin herhangi bir maddî çıkarları ve menfaatleri yoktur; yaptıkları ve yapacakları şey sadece İslâm'ı tebliğ ve bekledikleri de sadece ve sadece Allah'ın rızasıdır.

...

Rabbim, boyunduruğun yere konduğu bu devirde, İslâm dünyasına sahip çıkanları hem muhacirlikle, hem de şehadet sevabıyla serfiraz kılsın!

Evet, **bu yönüyle de "mukaddes göç" çok önemlidir** ve üzerinde daha çok şey söylenebilir...

Yeşeren Düşünceler, s.135 (Hicret)

Çağın kudsilerine gelince; onlar {وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ} [سُورَةُ النَّسَاءِ : 100/4] "Kim Allah yolunda hicret ederse, yeryüzünde gidecek, barınacak birçok yer ve genişlik bulacaktır. Kim evinden Allah rızası için ve Resûlullah'ın yolu deyip ayrılıp da yolda ölecek olursa onun mükafatı Allah'a aittir" diyerek dünyanın her yanına dağılacak ve asrın gerektirdiği usûl ve metodlarla soluklarını her tarafa duyuracaklardır.

Onların bu hicretleri sayesinde imana, Kur'an'a uyanacaklar olabileceği gibi, vicdanlarında dostluğu ve diyalogu duyanlar da olacaktır.

Evet onlar, Hira Dağından ruhlarına akseden mirası, gezip her yerde soluklayacak.. ümitsizlikle uyuşmuş gönüllere diriliş yollarını gösterecek.. mantıkla İlâhi vâridâtı birden duyup, herkese duyuracak.. kalp ile Kur'an arasındaki engelleri kaldırarak şu birkaç asırlık ayrılığı sona erdirip bir en büyük buluşmayı sağlayacak ve hareketlerinin tamamen iman, aşk ve heyecan yarışı olduğunu, günümüzün sarsık, yeisle kıvrım kıvrım ve tutarsız çocuklarına öğreterek, onları fâni hayatın dar ve boğucu atmosferinden kurtarıp bir kere daha onlara var ve hür olma yollarını, sevme ve saygılı davranma adabını öğreteceklerdir.

HİCRETTE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?

Hicret Yaparken Meşverete Riayet Edilmesi

Prizma-1, s.33-34 (Hicret Özlemi ve Dengeler)

Bazı kimseler hizmetin gelişme seyri içinde dünyanın değişik yerlerine gönderilirken, bazıları da meslek, ünite, birim itibarıyla burada kalıyorsa, bu onların kalmaları gerektiğinden dolayıdır. Yani çeşitli mülahazalar ve maslahatlardan dolayı bu kimselerin burada bulunmaları şarttır.

Böyle bir karara danışılarak, konuşularak varılmıştır. **Öyle ise istişare neticesi çıkan karara uyarak burada kalmak bir haneperestlik, rahatperestlik, rehavetperestlik değildir.** Belki tam tersine emre itaat ve istişare kararına uymak demektir.

...

Onun için **herkes**, bir yönüyle İslam'ın temel rükünlerinden biri olan **meşverete riayet etmeli.**

Her An Hicrete Hazır Olunması

Prizma-1, s.35 (Hicret Özlemi ve Dengeler)

Hasılı herkes, hem içte hem de dışta mutlaka kendini hazırlamalı ve vakti gelince de arkasına bakmadan çekip gitmelidir.

...

Evet, herkes ama herkes "Bana Türkiye'nin içinde ve dışında Asya'da, Avrupa'da, Amerika'da, Avustralya'da veya başka bir yerde bir vazife terettüp ederse mutlaka bir nefer gibi gidebilirim" düşüncesine kendini kilitlemeli ve hep öyle bir duyguyla yaşamalı ki; böyle bir vazife, ömür boyu ona terettüp etmese bile, **bu konuda hazır bulunması ona yeter.**

Nitekim nasıl ki Allah Rasûlü, bu konuda şöyle buyururlar; "Şهادتي hulûs-u kalp ile isteyen, yatağında bile ölse şehiddir."

Aynen bunun gibi, bu düşünceye kilitli insanlar, cihanın dört bir yanında cihad ediyor gibi cihad etmenin sevap ve faziletini ihraz edebilirler. **Ancak niyette yürüngelerini bulmalı ve kendilerini fiilen hazırlamaları şarttır.**

İç dizayn ve kontrolün iyi ayarlanması

Fasıldan Fasıla-4, s.123-124 (İdeal Muhacirin Vasıfları)

Hicrette **iç dizayn ve iç kontrol** çok önemlidir. Bu açıdan muhacir olarak bir yere göç edilirken, sadece bu "gitme" meselesi nazar-ı itibara alınıp **hâlisane bir niyetle** gidilmelidir.

Sahabe Efendilerimiz (r.anhüm) Mekke'den Medine'ye hicret ederken, yurdu-yuvayı bütünüyle terk etmişler ve daha sonra arkada bıraktıkları şeyleri hayallerinden bile geçirmemişlerdir.

Oysaki Mekke, öyle kolay kolay terk edilecek bir şehir değildi. Bir kere o zamanlar, Medine halkının yarısı çoban, yarısı çiftçi ve sınıf itibarıyla da ikinci-üçüncü sınıf insanların yaşadığı bir yerdi. Hâlbuki Mekke, hem ilim hem de ekonomik seviye olarak o zamanki Arap yarımadasının en medenî şehirlerinden biriydi.

Buna rağmen Sahabe-i Kiram, Mekke'yi kafalarından öylesine söküp atmışlardı ki, daha sonraki dönemlerde değişik vesilelerle Mekke'de kalan muhacirler hastalandıkları zaman, "Burada ölüp kalacağız ve hicretimiz bâtil olacak" endişesiyle tir tir titrerlerdi.

*Bu sebeple, yüce bir mefkûre uğruna göç eden insanlar, hep **ihlâs ve samimiyetle** hareket etmelidirler.*

Fasıldan Fasıla-2, s.158-159 (Hicretin Günümüze Bakan Yönü)

Hicrette **iç dizayn, iç kontrol** çok önemlidir. Sahabe, Mekke'den Medine'ye hicret ederken bu iç dizaynı en kâmil ma'nâda gerçekleştirmişti. Yani onlardaki

rabita tamdı. Evet, eğer rabita tamsa hicret o rabıtaya ayrı bir buud ve derinlik kazandıracaktır.

Hicret, içteki duygu ve düşüncenin aksiyona dönüşmesidir. Sahabe, fedakârlık ve itaatini; ve bir ma'nâda İslâm'a bütünüyle teslim oluşunu hicretle fiilen isbat etmiştir.

Zaten, hicretle elde edilecek neticeler onlara hiç söylenmemiştir. Yani onlar, böyle bir netice için değil, **sadece emredildiği için hicret etmişlerdi.** İşte onlardaki bu **safılık ve duruluktan** ki, hicretle onları en yüksek seviyeye çıkarmıştı.

Hiçbir beklentiye girilmemesi

Fasıldan Fasıla-4, s.124 (İdeal Muhacirin Vasıfları)

Hiçbir beklentiye girmeden bu şerefli işi gerçekleştirmelidirler. Bu sayededir ki, Cenâb-ı Hakk'ın, hicret uğrunda terk edilen şeylere mukabil büyük lütuflarda bulunması beklenir.

Evet Allah (c.c), **niyetin hulûsuna** göre terk edilen şeylere karşılık olarak, bazen bir, bazen on, bazen yüz, bazen bin kat karşılık verebilir. Bir kere daha hatırlatalım ki, bunun yegane şartı **beklenti içinde bulunmamaktır.**

Buna rağmen Allah, çeşitli lütuf ve ihsanlarda bulundu ise, insan "Rabbimizin meşiet-i Subhâniyesi öyle gerektirmiş ki, hiç lâıyk olmadığımız hâlde bize bunları bahşetmiş." demeli, şükran duyguları içinde iki büklüm olmalıdır.

BT-9 DİNLENECEK

Hicret eden kişinin dönmeyi düşünmemesi

Ölümsüzlük İksiri, s.120 (Sahabe Mesleği ve Şekerlemeler)

Sahabenin onda dokuzu, müthiş bir irşad ruhuyla, dini i'lâ maksadıyla hicret etmişti. İmanın hasıl ettiği heyecan onların içinde öyle bir seviyeye ulaşmıştı ki, **hicret niyetiyle gittikleri beldeden geriye dönmeyi de ihanet sayar** olmuşlardı.

Fasıldan Fasıla-4, s.124 (İdeal Muhacirin Vasıfları)

Muhacir, hicret edeceği yere giderken, **"bir daha geri dönmek"** üzere gitmelidir. Çünkü muhacirin mezar taşları, hicret ettiği yeni dünyaların bir nevi tapu kayıtları gibidir. Hatta muhacir, kendi ülkesinin yemyeşil yamaçlarını, bağlarını ve diğer bütün güzelliklerini düşündüğünde "Aman Allah göstermesin burada ölmek mi!" duygusuyla Sahabe gibi tir tir titremelidir.

Evet, ideal muhacir, niyetini hâlisane yaptıktan sonra gideceği yere gitmeli, "Senede bir defa olsun gelip ülkemi göreceğim" gibi mülâhazalara kapılmamalı ve bir daha da **geriye dönmeyi düşünmemelidir.** Hatta o ilk garipler gibi yerlerini terk etmeyi, savaşta cepheyi terk etmekle eş tutmalı ve bir adım bile yerlerinden ayrılmamalıdır.

Gurbet Ufukları, s.81-82 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Benim inancıma göre hakikî mânâda hicreti, hicret derken kasdettiğimiz o ulvî ve yüksek değeri gerçek hayatta temsil eden, canlandıran sahabe-i kiram olmuştur. Hatta bu hicret düşüncesi, inancı ve heyecanı onların içinde öyle bir seviyeye ulaşmıştı ki **hicret ettikleri yerden geriye dönmeyi ihanet saymışlardır**.

Sadece ziyaret için ülkelerine, vatanlarına, memleketlerine döndükleri zaman orada ölmeye hicretlerini iptal edecek endişesi ile yaklaşmışlardır.

Tarihte örneği var bunun. Mekke'den Medine'ye hicret eden ve Veda Haccı sırasında Mekke'de vefat eden Sa'd b. Havle'nin kaderi başkaları için hep endişe kaynağı olmuştur. Aynı hac esnasında ciddî şekilde rahatsızlanan Hz. Sa'd b. Ebi Vakkas bu endişesini kendisini ziyarete gelen Allah Resûlü'ne (sallallâhu aleyhi ve sellem) bildirince Efendimiz, ona ihbar-ı gayb nev'inden; "Sen daha yaşayacaksın. Allah senin elinle bazılarını aziz, bazılarını zelim yapacak" buyurmuş ve Hz. Sa'd'ın endişesi izale olmuştu.

Asrın Getirdiği Tereddütler-4, s.143-144

Gün gelip de İslâm'ı neşir ve temsil için dünyanın dört bir yanına hicret bahis mevzuu olunca, "Niçin ve neden?" demeden yukarıdan gelen emre uyup İran'a, Turan'a dağıldılar. İslâm uğrunda bu hicretten sonra da, **bir daha eski vatanlarına dönmeyi düşünmediler**; düşünmek şöyle dursun; o samimî hicret niyetine gölge düşürme endişesiyle, eski yurtlarında ölüp, oraya gömülmek korkusuyla tir tir titrediler.

İşte Sa'd b. Ebî Vakkas Mekke'de sıtmaya tutulmuş ve tir tir titrerken, üzülüyor, teessür izhar ediyordu. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) "Niçin üzülüyorsun?" buyurunca da, "Yâ Resûlallah! Hicret ettikten sonra Mekke'de öleceğim diye korkuyorum.!" cevabını veriyordu. Yani senin böyle melekût kokan, mübarek ikliminde Medine'de ölmeyeceğim de burada öleceğim, bu yüzden de hicretim eksik olacak diye üzülüyorum.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'ye yerleşip ve hep orada kalmayı düşündüğü için onlar da Medine'ye o kadar bağlılık duyuyorlardı. Aslında insan Medine'ye ne kadar bağlansa değer. Ve *onlar Medine'ye değdiği kadar bağlıydılar ama bir gün dünyanın dört bir yanına gidip İslâmiyet'i neşredeceklerine dair emir sâdır olunca, hiçbiri en ufak bir tereddüt geçirmeden "Evet!" demişti*.

Onlar hakikatin delisiydi, delice İslâm hakikatine bağlanmışlardı. Leylâ'nın peşine düşen Mecnun'un hâli neyse, İslâm hakikatini cihana neşretme ve Allah'ın rızasını, Resûlullah'ın hoşnutluğunu kazanma mevzuunda, onların hâli de oydu. Evet, emir gelince hemen Tebuk'e azmirah eden, Yemen'e koşan, Hadramut'a yönelen ve dünyanın dört bir bucağına tebliğ için çıkan bu Hak sevdalıları Cennet'e gidiyor gibi güle oynaya gidiyorlardı.

Fasıldan Fasıla-3, s.15 (Mekke Fethi ve Dâüssıla)

Mekke fethinin gerçekleşmesinin temelinde, dâüssıla düşüncesinin hakim olduğunu söylemek fevkalâde yanlıştır. Dâüssıla, yıllar önce inançları uğrunda

Mekke'den kovulan, ayrılan ya da ayrılmak zorunda bırakılan insanların, tekrar yurtlarına, yuvalarına dönme arzusu ise, Mekke'nin fethini müteakip fâtiḥ saḥabenin Medine'ye geri dönmesini nasıl izah edeceğiz?

Hatta Sa'd b. Ebi Vakkas ve Sa'd b. Havle'nin Mekke fethi esnasında hastalanmaları, onlarda Medine'ye dönememe endişesi hasıl etmişti. Bu yüzden Sa'd b. Ebi Vakkas'ın çok üzüldüğünü siyer ve mağazi kitapları kaydeder. Sa'd b. Havle'nin Mekke'de vefat etmesi Allah Rasulü başta olmak üzere, saḥabenin onun hakkında üzüntülerine vesile olmuştu. Bunu da yine aynı kaynaklarda görmemiz mümkündür.

Acaba Sahabeyi böyle bir düşünceye iten sebep ne idi? ***Evet onlara göre hicretin itmam ve ikmalî, dâvâ uğruna hicret edilen beldeye bir daha geri dönmemekle kabildi. Ve yine onlara göre, geriye dönmek, döneklîğîn tâ kendisiydi.***

Şimdi bu düşüncelerle hayat çizgilerini belirleyen ve ondan zerre kadar inhiraf etmeyen insanların gerçekleştirdiği Mekke fethine, "dâüssıla yegane veya hakim faktördü" demek, insafla bağdaşmayacağı gibi, inandırıcı da olmayacaktır.

Evet bu insanların dâvâlarından başka bir düşünceleri yoktu. Onlara değil Mekke'ye, Çin'e, Maçin'e gidin denilseydi tereddüt etmeden giderlerdi; nitekim gitmişlerdir de.

BT-10 SEYREDİLECEK

Asimile olmamak için gidilen yere mefkure rüzgarı arkaya alınarak gidilmesi

Yitirilmiş Cennete Doğru, s.9 (Mukaddes Göç)

Bir kere yüksek bir mefkure uğrunda göç eden her ferd, hayatının her lahzasında ***göçe sebep teşkil eden yüksek gayenin*** baskısını vicdanında hissedecek ve hayatını bu yüksek duyguya göre düzenleme mecburiyetini duyacaktır.

BT-17 SEYREDİLECEK

Hicrete vesile olan mefkurenin hicret mahallinde de korunması

Merkezle irtibatın kesilmemesi

El Müstedrek ala's-Sahihayn li'l-Hakim, Cüz 16, s.5

Ubeydullah ibn Cahş Efendimiz'in halasının oğludur ve Habeşistan'a ilk hicret edenlerdendir. Orada Müslümanlarla irtibatı kesmiş, kendini içkiye vermiştir. Merkezle irtibatı kalmayınca da, çevrenin tesirine karşı koyamayarak dinini terk etmiştir.

BT-13 SEYREDİLECEK

Hicretin Daimi Olduğu Mülâhazasıyla Yeni Yerlere Gitmeye Hazır Olması

Gurbet Ufukları, s.80-81 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Bana göre onlar (Sahabe-i Kiram) **hicrete alışmak için hicret ettiler, gitmeye alışmak için gittiler**. Çünkü Medine'ye yaptıkları **bu hicret ve bu gitme, bir ilk olsa da son olmayacaktı**.

Gurbet Ufukları, s.82 (Hicretin Dünü ve Bugünü)

Sahabe sonrasına gelince; o günden bu yana farklı seviyelerde ve şekillerde de olsa hicret hiç kesintiye uğramamıştır.

Gerçi Efendimiz (sallâhu aleyhi vesellem) Mekke fethinden dönerken; "Lâ hirate ba'de-l fethi velâkin cihâdün ve niyyetün. (Mekke fethedildikten sonra hicret yoktur; fakat cihat ve niyet vardır.)" buyurmuştur. Ama bu o ilk kutluların gerçekleştirdiği Mekke'den Medine'ye olan hicrettir.

Dolayısıyla yukarıda belirttiğimiz gibi farklı şekil ve seviyelerde hicret hiç durmadan devam etmiştir. Zaten bu hicretler olmasaydı İslâm'ın dünyanın dört bir yanına ulaşması mümkün olur muydu?

Demek tarih boyunca Müslümanlar Peygamberlerinden tevarüs ettikleri o hicret düşüncesini koruma, yaşama ve yaşatmada fevkalâde hassas hareket etmişler.

Sonsuz Nur-1, s.311 (Bir Demet Hadis Tahlili)

Gerçi husûsi ma'nâsıyla hicret bitmiştir. Zira Allah Rasûlü: "Mekke fethinden sonra hicret yoktur" buyurmaktadır. Fakat umûmi ma'nâsıyla hicret devam etmektedir ve kıyamete kadar da devam edecektir. **Çünkü, hicret, cihadla ikiz kardeştir, beraber doğmuşlardır ve beraber yaşayacaklardır.** Cihadın kıyamete kadar devam edeceğini de bildiren yine bizzat Efendimiz'dir. O, bu mevzuda şöyle buyurmaktadır: "**Cihad kıyamet gününe kadar devam edecektir.**"

Evet, anadan, babadan, yardan, yârandan ayrılıp, muhtaç bir gönüle, hak ve hakikatı anlatabilme uğruna memleketini terkedip, diyar diyar dolaşan her dâvâ adamı, her inanmış insan, **hiç bitmeyen bir hicret salih dairesi içindedir** ve bunun sevabını da mutlaka görecektir.

BT-7'nin son kısmı burası ile alakalı

Hicret Mahallinden Sadece İstişare Kararıyla Ayrılması

BT-11 SEYREDİLECEK

HİCRET MEVZUUNDA HEYETE DÜŞEN VAZİFELER NELERDİR?

İş realize edilirken olurluk içerisinde ele alınmalı

BT-14 SEYREDİLECEK

Gurbet Ufukları, s.155 (İnsanın Kapasite ve Sınırı)

Eğer sorumluluklarımızı Allah (celle celâluhû) yüklemişse, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) tebliğ ve tahmil etmişse, onlar hakkında "**Bizim takatimizi aşan şeyler**" diyemeyiz. Bu söz yalan olur. Bize takatimizin üstünde hiçbir sorumluluk teklif edilmemiştir. Nereye kadar? Ölmeye kadar, çoluk çocuğumuzu kaybetmeye kadar, -Allah uzak etsin- evimizin yanmasına, **hicret için yurdumuzu yuvamızı terk etmek zorunda kalmamıza** kadar...

Bunların hiçbirisi "teklîfi mâ lâ yutâk" değildir. Ama tembelliğe, rahata ve dertsizliğe alışmış olanlar; bunları, altından kalkılması çok zor olan ağır yüklerin insanın sırtına yüklenmesi gibi görebilirler.

HİCRET EKSENİ (ŞİİR)

Kırık Mızrap, s.405 (Hicret Eksenî)

HİCRET EKSENİ

Hicret nedir bilmez ki onu, hiç göç etmeyen,
Bir gurûbdur ümidi, inkisarı bitmeyen...
Kan damlar gibi damlar sînelere her zaman,
Bir başka hasret, başka tasa ve başka hicran.
Günlerin aylar, ayların yıllar uzunluğu..
Ve rûhların ahbab, sıra, vuslat susuzluğu,
Duyulur gönlün derinliklerinde sessizce;
Ne melâl türkûleri dinler insan her gece!.

* *

Kederi gibi sevinci de boldur hicretin,
Hakk'a götüren yollar arasında en metin;
Büyüklüğe yürüyenler için o bir köprü,
Herkes ona uğramalıydı bundan ötürü.!
Asırlar önceydi; âdet-i ilâhi bu ya;
Tıpkı kabir gecesi gibiydi bütün dünya:

İşığa kapalı sînelerde bir homurtu,

Tıpkı yarasalar şehriyiniydi her kuytu.
Güneş doğacak diye zulmet çıldırıyordu,
İblis, gönlünce renkli bir hayat sürüyordu.
Yağmura gebe atmosfer sıkışması gibi,
Üst üste bulutlar ki, görünmüyordu dibi.
Kâbe kuluçka gibi inim inim hâliyle,
Yutkunup duruyordu suskun heyecaniyle.
İnanan dudaklarda sımsıkı bir fermuar,
Ezilen rûhlar ümitsizlik içinde zâr zâr...
Bu bin bir gürültü içinde müthiş hissizlik,
Mekân şirke emanet, zamanın dibi delik.
Nebî muzdarip, çevreyse ezâ ile sarsık,
Canlar dudakta fecir bekleniyordu artık...
Tam bu esnada hâdiselerin en garibi,
Bir sepette Musa'nın Nil yolculuğu gibi;
Işıktan adama "Git!" deniyordu şimdilik,
Bir kutlu beldeye ki, yolları hep selvilik...

Arkada O, az önde kudsiler dörder-beşer,
Dirilişe yürüyordu bütünüyle beşer.
Bir sırlı seyahat ki semâvî, fakat yerde,
İçinde dönüş muştusuyla biraz ilerde...
Yürüdüler, Allah'a güvenerek kol kola,
Bir gün ulaştılar özlerine giden yola.
Mekke'de gurûb tasası, Medine'de şafak,
Dünya yeni bir çağın kapısında ki, ap ak!
Zamanda hareket, gönüllerde kıpırdanış,
Duyanlar duydu, duymayanınki bir aldanış..
Eridi kardan adamlar O'nun nefesiyle..
Ve dirildi ölü gönüller altın sesiyle.
Artık çark O'na râm ve önünde iki büklüm,
Gündüzler, alnının zıyasından bir tebessüm.
Gönüller "taht-ı revân", O ise bir Süleyman,
Her ululuk bir damla, O ise tam bir umman...
Yürüdü iki cihan atının terkisinde,
Yürüdü, son noktanın bir adım berisinde...

* *

Şimdi sırada teknil çağın garipleri var,
"Hicret" deyip dökülmüş yollara O'nu arar.
Dolaşıp dururlar her koyda ayrı bir bahar.
Onların bağına dikenler eken gül toplar.
Onların hamurunu Kudret Eli yoğurur,
Onların bağında saksağan tâvus doğurur!
Onlar, varlığın gâye ölçüsünde nüktesi,
Dillerinde ötelerin güftesiz bestesi...
Felek, onların ikbaline boyun eğmekte,
Kader, geçecekleri yollara su serpmekte.
Allah tutkusuyla her zaman başları mahmûr,
İklimleri Cennet kokusuyla buhûr buhûr...

H.Efendi'nin okuduğu yer bulunup buraya konulacak...

FERİD EL ENSARİ'NİN MEKTUBU

***Ferid el-Ensari'nin bu makaleyi okuyunca Arapça tercümeyle gönderen
arkadaşa yazdığı email.***

باب الخروج

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

أخي لقد سررتني جدا، بإرسال مقال أستاذنا فتح الله حفظه الله، في الهجرة المقدسة. إنني لما وصلت هذا المقال انبهرتُ به وتخلّيت عن العمل! وبت أتفكر في حكمه البليغة وعبره العظيمة! إنه من أعظم المقالات التي قرأت في حياتي! لقد شاهدت فيها مرآة الروح المنعكسة عن قلب الأستاذ، وسره المقدس الذي يتلقاه من شمس القرآن العظيم ومشكاة النبوة الكريمة! إنه مقال وأيّ مقال! بل هو كتاب عظيم وسفّر كريم! إنه يرسم منهاج حياة للمؤمن الداعية المجاهد حقا في سبيل الله! إنه ينصب معالم الطريق واضحة للراغبين في سلوك طريق الصحابة رضوان الله عليهم. ويشير بيد بيضاء إلى حيث خيمة رسول الله صلى الله عليه وسلم، منصوبة على ربوة غزوة بدر الكبرى. إنه يرسم طريق الفتح بدقة متناهية، ويفتح باب النصر لهذه الأمة الجريحة على مصراعيه.. إنه يكشف عن استراتيجية الطريق إلى مستقبل العالم الإسلامي من جديد! إنه.. إنه... هل أتكلم أم أسكت؟... إن تحت كل كلمة من كلمات هذا المقال سرا من الأسرار، وتحت كل عبارة من عباراته كنزا من الكنوز، التي ظلت دفينة القلوب العظيمة قرونا عديدة!

أنه مقال جديد لا يبلى؛ لأنه يكشف عن كثير من أسرار القرآن العظيم في إخراج الأمة المسلمة! ورغم أنه كُتب منذ الثمانينات من القرن الماضي، إلا أنه جديد كل الجدة! بل لقد رأيتُ فيه كشفا لأحداث غرة في فلسطين التي وقعت خلال هذا الشهر! ووجدت فيه باب الخروج! ووجدت فيه مستقبل تركيا والعالم الإسلامي، ورأيت فيه أطيااف الأجيال المقبلة، قادمة على طريق الغيب في هذه الأمة الأسيرة..

إن هذا المقال واجب على كل طلاب الأستاذ أن يحفظوه كلمة كلمة! وأن يتدارسوه في مجالسهم فقرة فقرة! وأنا ممن يفعل ذلك إن شاء الله! ذلك أنه يضع لهم معايير الشخصية المسلمة المطلوبة لهذا الزمان، ويحدد لهم سقف المقام الذي لا يجوز لهم أن يكونوا دونه، في معراج السير إلى الله! وفي الانتساب إلى هذه الخدمة العظيمة!

فهنيئا لكم أخي بلغتكم التركية الجميلة! وليس أجمل فيها من أنها وسيلة لقراءة كتب رجل الزمان محمد فتح الله كولن!

ذلك، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته
خادمكم المحب: فريد الأنصاري

Çıkış Yolu

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla!

Allah'ın selam ve bereketi üzerinize olsun..

Değerli kardeşim, Fethullah Gülen Hocaefendimiz'in (Rabbim kendilerini muhafaza buyursun) "Mukaddes Göç" isimli makalesini bana göndermekle beni ne kadar sevindirdiğini bilemezsin!

Elime geçen metni okuyup da bu makaleye muttali olduğumda âdeta şok oldum ve hocamızın hayatını yazmaya muvakkat ara verdim. Mukaddes Göç makalesindeki belîğ hikmetleri ve eşsiz ibretleri tefekkür etmek üzere teemmüle daldım.. İnanın bu makale, hayatım boyunca okuduğum en önemli makalelerin başında gelir. Bu makalede, Hocaefendi'nin gönül aynasına akseden ruhu gördüm. Hocamızın; Kur'an-ı Kerim'in güneşinden ve mişkât-ı Nübüvvet'ten telakki ettiği "sırr-ı mukaddes"i idrak ettim.

Bunun nasıl bir makale olduğunu ah bir anlatabilsem! Makaleden de öte, bu âdeta çok değerli büyük bir kitap.. Bu makale, Allah yolunda adanmış gerçek bir mü'min'in yolunu resmetmekte.. Bu makale, Sahabe mesleğini örnek alarak onların yürüdükleri yolda ilerlemeyi hayatının gayesi haline getirmiş kimselere yolun kilometre taşlarını -iltibasa meydan vermeyecek şekilde- tespit edip, yol ve yön değiştirmemeleri için tabelalar dikmekte..

Bu makale, nurdan bir el ile, Allah Resulü'nün, Bedr-i Kübrâ gazvesinde, başarıyı semere veren kararları almış olduğu "otağ"ının bulunduğu yere işaret etmekte... Bu makale, yaralı İslam dünyasına, fethin nasıl gerçekleşeceğini hassas ölçülerle resmedip, Allah'ın yardımına liyakat kazanmanın kapısını ardına kadar açmakta...

Bu makale, talih'in, İslam dünyasının bahtına, yeniden, bir kere daha gülüvermesi için takib edilmesi gerekli yol ve yordamı ortaya koymakta.. Bu makale,... Bu makale,.. Konuşmaya devam mı etsem, yoksa sussam mı bilemiyorum..

Bu makalenin her bir kelimesinin altında herkese açık olmayan bir sır yatmakta, her bir ibaresinin dibinde herkesin muttali olamayacağı bir hazine yer almaktadır. Öyle bir sır ve hazine ki, asırlardır, devasa kametlerin gönlünde gizli kalmış, sözlere dökülememiş defineler...

İnanın, bu öyle bir makaledir ki, hiçbir zaman değerinden bir şey kaybetmez ve renk atmaz. Zira bu makale, Müslümanları düştükleri çıkmazdan kurtarma adına, Kur'an'ın sırlarından birçok sırrın üzerinden perdeyi aralamaktadır. Her ne kadar geçen asrın 80'li yıllarında kaleme alınmış olsa da (Sızıntı, Ekim 1985), hala taravetini muhafaza etmekte ve karşımızda ter ü tâze olarak durmaktadır.

Hatta bu makalede, içinde bulunduğumuz ayda (Ocak 2009) vüku bulan

Filistin/Gazze hadiselerinin sebeplerini gördüm ve bu sıkıntıdan kurtulma yolunun donelerini buldum. Bu makalede Türkiye ve İslam dünyasının geleceğini müşahade ettim. Bu makalede, esir ve derbeder İslam dünyasının kederine yön verecek olan beklenen neslin, gayb yolundan gelmekte olduklarını, karartılarından anladım.

Hülasa, bu öyle bir makale ki, Hocaefediyi seven ve onu orijinal dilinden okuyan herkesin kelime kelime ezberlemesi boynunun borcu olduğu bir makale.. Ezberlemeli ve meclislerinde paragraf paragraf müzakare etmeleri gerekmektedir. Allah'ın izniyle, bunu bizzat ben de yapacağım.

Bunu yapacağım, zira bu makale, günümüzde insanlığın şuna buna değil de her şeyden evvel ihtiyaç duyduğu "ideal Müslüman portresi"nin temel niteliklerini tespit etmekte, Allah'a seyr u süluk yolunda ilerleyen, bu büyük ve benzeri olmayan Hizmet'e intisab şerefine erenlerin, "altında kalmalarının doğru olmadığı "makam"ın arş-ı kemalatını (zirve noktasını) belirlemektedir.

Güzel Türkçe dilinizden ötürü ne mutlu sizlere! Bu dilin en güzel yanlarının başında da Zamanın sahibi Hocaefendi'yi bizzat kendi dilinden anlama imkanına vesile olması gelmektedir..

Sözlerime burada son verirken bir kere daha Allah'ın selam ve Rahmeti üzerinize olmasını dilerim.

Sizi çok seven Hizmetin Hâdimi: Ferid el-Ensari / Fas

HİTAMUHU MİSK

BT-16 SEYREDİLECEK